

अमृतकुंभ

अंतरंग

वर्ष १० • अंक ३ • ऑगस्ट-सप्टेंबर २०१६

मुखपृष्ठाविषयी

२५ ऑगस्ट २०१६ हा राजयोगिनी दादी प्रकाशमणीचा ९वा स्मृती दिवस. प्रजापिता ब्रह्मा कुमारी ईश्वरीय विश्व विद्यालयाच्या आंतरराष्ट्रीय ख्याती प्राप्त आध्यात्मिक परिवाराच्या प्रशासनाची ३८ वर्षे धुरा सांभाळणाऱ्या ममतामयी दादीजी! त्यांनी वयाच्या ८६व्या वर्षी नश्वर देहाचा त्याग केला व पुढील विशाल सेवेसाठी मार्गस्थ झाल्या. त्यांच्या या आध्यात्मिक जीवनाच्या वाटचालीत त्यांनी लाखो भाऊ-बहिणींना भरभरून ईश्वरीय प्रेम दिले. कारण त्यांनी या ईश्वरीय प्रेमाचा अनुभव स्वतः घेतला होता. दादीजी स्वयं बालब्रह्मचारिणी, त्यागी, तपस्वी व पवित्रतेची साक्षात मूर्ती होत्या. त्यामुळेच दादीजींचे जीवन साऱ्या विश्वाकारिता पवित्रतेचा प्रकाशस्तंभ बनले.

साकार माध्यम, दादी हृदयमोहिनीमध्ये निराकार परमात्म्याच्या अवतरणाच्यावेळी त्या शिवबाबांशी अतिशय उत्कट प्रेमाने भेटत. त्यावेळी असेच वाटत असे की जणू सागर व नदीचे मिलन होत आहे. मुखपृष्ठावरील चित्रात दोघांच्या मिलनाची, स्नेहाची, आनंदाची उत्कटता व्यक्त होत आहे.

आदरणीय दादीजींच्या नवव्या स्मृतीदिनानिमित्त देश-विदेशातील सर्व ब्रह्मावत्सांचे कोटी-कोटी प्रणाम!

- प्रकाशक अमृतकुंभ

१. पवित्रतेचा प्रकाशस्तंभ - दादी प्रकाशमणी (संपादकीय)	२
२. अलौकिक रक्षाबंधन	४
३. श्रीकृष्ण भारतात पुन्हा लवकरच येत आहे	५
४. संगमयुगी सद्गुरु पौर्णिमा अत्यानंदे करुया साजरी	६
५. आदि रत्न ओम प्रकाशभाई वांना भावपूर्ण श्रद्धांजली	९
६. ईश्वरीय कार्यव्यवहारात आदर्श व्यवस्था...	१०
७. सद्गुरुवरील महाकाव्य (कविता)	१२
८. सुख म्हणजे काय असतं?	१३
९. सचित्र सेवावृत्त	१५
१०. शांतीची अनुभूति	१९
११. योग, प्रयोग आणि आपले स्वरथ्य	२१
१२. परमात्मा आहे का ? आणि त्याला पाहता...	२३
१३. विचारांचा उपवास	२५
१४. इंटरनेटच्या मावाजालापासून स्वतःचे रक्षण करा	२६
१५. निश्चयबुद्धी विजयवन्ति (अनुभव)	२८
१६. निंदकाचे घर असावे शेजारी	२९
१७. श्रीमत पालन हाच सुखमय जीवनाचा आधार (अनुभव)	३१

फोटो, लेख, आदी पाठविण्याचा पत्ता : बी.के. शिवाजी, संपादक - अमृतकुंभ, द्वारा, प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज, ए-१०, वर्षा अपार्टमेंट, छत्रपती शिवाजी सोसायटी, कोपरी कॉलनी, ठाणे (पूर्व) - ४००६०३, • वर्गणी पाठविण्याचा पत्ता : बी.के.गोदावरी, प्रकाशक अमृतकुंभ द्वारा : प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज, ए-१०, वर्षा अपार्टमेंट, छत्रपती शिवाजी सोसायटी, कोपरी कॉलनी, ठाणे (पूर्व) - ४००६०३. फोन : ०२२-२५३२२२०८. मोबाईल : ९८२००२३०९२ • E-mail : info@amrutkumbh.com. • संगणक अक्षरजुळवणी : मीडिया आर अॅण्ड डी प्रा. लि. १३, अमृत मधुरा, चारकोप, कांदिवली (प) मुंबई - ४०० ०६७

डिमांड ड्राफ्ट 'अमृतकुंभ' या नावाने पाठवावा.

वार्षिक वर्गणी रु. ६५/- • आजीव सभासद वर्गणी रु. १,३००/-

E-magazine साठी पुढील संकेतस्थळाला (वेबसाईटला) भेट द्या - www.amrutkumbh.com

पवित्रतेचा प्रकाशस्तंभ - दादी प्रकाशमणी

परमात्म्याच्या आकाशातील दैदीप्यमान तारा आदरणीय प्रकाशमणी दादीजींचे व्यक्तिमत्त्व त्यांच्या नावाप्रमाणेच विश्वाला प्रकाशित करणारे होते. त्या शिवशक्तीस्वरूपा होत्या. त्यांनी उदाहरणमूर्त बनून लाखो आत्म्यांना, मनुष्यापासून देवता बनण्याची दिव्य प्रेरणा दिली. दादीजींची पवित्रता महान होती. कुठलीही व्यक्ती, वस्तू, वैभव यांच्याकडे दादीजींची नजर कधीही आकर्षित झाली नाही. 'मेरा तो एक शिवबाबा, दुसरा न कोई' हीच भावना त्यांच्या जीवनात दिसून येत होती. **दादीजींमध्ये संपूर्ण पवित्रता असल्याने त्यांच्यात सर्वगुण, सर्वशक्ती आणि सर्व सिद्धी अनुभवाला येत होत्या. फलस्वरूप दादीजींचे संपूर्ण जीवन पवित्रतेचा प्रकाशस्तंभ बनले. दादीजी स्वयं बालब्रह्मचारिणी, महान तपस्वी व पवित्रतेची साक्षात मूर्ती होत्या.** दि. २५ ऑगस्ट २०१६ रोजी असलेल्या त्यांच्या नवव्या स्मृतीदिनानिमित्त आपण साऱ्या विश्वाला पवित्रतेचा महान संदेश देऊया. योगायोगाने गुरुवार दि. १८ ऑगस्ट रोजी रक्षाबंधनाचे पावन पर्व आहे व पुढील गुरुवारी दि. २५ ऑगस्ट २०१६ रोजी दादीजींचा स्मृती दिवस आहे. **त्यामुळे दि. १८ ते २५ ऑगस्ट २०१६ या कालावधीत 'पवित्रता सप्ताह' मोठ्या उत्साहाने साजरा करू या.** विशेष आनंदाची गोष्ट म्हणजे याच कालावधीत दि. २४ ऑगस्ट २०१६ रोजी श्रीकृष्ण जन्माष्टमी देखील आहे. पवित्रतेच्या आधारेच भारतात पुन्हा स्वर्गाची स्थापना होते.

दादीजींचा संक्षिप्त जीवन परिचय
दादीजींचा जन्म सन १९२२ मध्ये हैदराबादमध्ये (सिंध) मध्ये झाला. सन १९३६ मध्ये (वयाच्या १४ व्या वर्षी)

त्यांनी प्रजापिता ब्रह्मा यांच्या साकार तनात, अवतरित परमात्मा शिव पित्याला ओळखले. लगेचच त्यांनी स्वतःला प्रभु अर्पित केले. जेणेकरून त्यांच्या हातून विश्वसेवा घडावी व सर्वांना सुख-शांती प्राप्त व्हावी. त्यानंतर सुमारे ७१ वर्षांच्या अलौकिक जीवनाच्या कालखंडात (सन १९३६ ते २००७) त्यांनी विश्वसेवेचे महान कार्य केले. दादीजींची नैसर्गिक प्रतिभा, दिव्यदृष्टी तसेच मन- बुद्धीच्या विशेष गुणांच्या सहज वृत्तीमुळे त्यांनी विश्वाच्या कानाकोपऱ्यात ईश्वरी संदेश पोचविण्यात प्रमुख भूमिका निभावली. सन १९६९ मध्ये ईश्वरी कार्याची मशाल प्रजापिता ब्रह्माबाबांनी दादीजींच्या हाती सोपवली. व ते अव्यक्त वतनवासी बनले. त्यानंतर दादीजींनी संस्थेच्या सर्वांगीण विकासाचा मार्ग प्रशस्त केला. त्यांच्या सुयोग्य नेतृत्वाखाली ईश्वरीय विश्वविद्यालय खऱ्याअर्थी संपूर्ण विश्वभरात आध्यात्मिक ज्ञानप्रकाश पसरविण्यासाठी निमित्त बनले. दादीजींची दिव्य प्रभा, शालीनता, साधेपणा, दूरदर्शिता, हर्षितमुखता, प्रसन्नता लाखो व्यक्तींचे मनोपरिवर्तन करण्यासाठी निमित्त बनली. दादीजींनी १० हजार हून अधिक समर्पित टीचर बहिणी बनविण्यात सफलता प्राप्त केली. त्यामुळे एका कवीने त्यांच्या जीवनाला चंदनाची सार्थ उपमा दिली आहे. कवी पुढे म्हणतो- **प्रकाशमणी दादीजींच्या, स्मृतीस करू वंदन।**

शिवयज्ञाच्या सेवेसाठी,
झिजले जणू चंदन॥६॥
विश्वविद्यालय ही त्यांची,
कर्मभूमी होती।
सदोदित त्या झटल्या,
त्यास्तव दिवसराती।
पिताश्रींना जे वचन दिले,
ते केले त्यांनी पूर्ण।
शिवयज्ञानाच्या सेवेसाठी,
झिजले जणू चंदन॥६॥

विश्व वंदनीय दादीजी-

पिताश्री ब्रह्माबाबा अव्यक्त झाल्यानंतर संस्थेच्या कार्याची धुरा दादीजींनी सहर्ष स्वीकारली. बाबांची आज्ञा पूर्ण करण्यासाठी दादीजी विदेशात सेवार्थ गेल्या. साऱ्या विश्वात ज्ञान प्रकाशाची किरणे पसरवित जेव्हा त्या भारतात परत आल्या तेव्हा त्यांचे ठिकठिकाणी भव्य स्वागत व सन्मान करण्यात आला. दादीजी जेव्हा आबू रोड स्टेशनला पोहोचल्या तेव्हा स्टेशनचा पूर्ण रस्ता फुलांनी सजविण्यात आला होता. सर्वत्र गुलाबाच्या पाकळ्या टाकण्यात आल्या होत्या. आबू रोड पासून पांडव भवनपर्यंत फुलांच्या माळांनी त्यांचे स्वागत करण्यात आले. पांडव भवनाच्या विशाल प्रांगणात बँड-बाजा लावून, गीत व नृत्याने स्वागत करण्यात आले. एवढेच नव्हे तर पांडव भवन तसेच हिस्ट्री हॉल देखील सजविण्यात आला होता, असे वाटत होते की जणू स्वर्गच धरतीवर आला आहे. पांडव भवनमध्ये ८ दिवसांकरिता ९ देवींची झांकी सजविण्यात आली होती. अशाप्रकारचे विलोभनीय, सर्वोत्तम दृश्य ह्या संगमयुगात फक्त एकदाच पाहायला मिळाले होते. दादीजींचे एवढे भव्य स्वागत करण्यामागचा हेतू हाच होता की आता

दादी केवळ आपली राहिली नव्हती तर साऱ्या विश्वाची दादी बनली होती, विश्ववंदनीय बनली होती. **दादीजींनी एखाद्या प्रकाशस्तंभाप्रमाणे दाही दिशांना ईश्वरी ज्ञानप्रकाश पोहोचविण्याचे कार्य केले. फलस्वरूप १३० देशातून संस्थेची सेवाकेंद्रे उघडण्यात आली. त्यांच्या या महान कार्याच्या स्मृतीप्रित्यर्थ शांतिवन (आबू रोड) येथे एक अलौकिक, अनुपम प्रकाशस्तंभ उभारण्यात आला आहे.**

दादीजींच्या कुशल नेतृत्वाखाली विश्वशांती हेतू अनेक रचनात्मक कार्यक्रम आंतरराष्ट्रीय स्तरावर करण्यात आले. त्या कार्यक्रमांची उपयुक्तता लक्षात घेऊन, संयुक्त राष्ट्रसंघाने सन १९८७ मध्ये 'आंतरराष्ट्रीय शांतीदूत' हा पुरस्कार दादीजींना प्रदान केला. त्याचबरोबर ५ राष्ट्रीय स्तरावरील शांतीदूत पुरस्कार देण्यात आले. दादीजींनी संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या अनेक कार्यक्रमात देखील भाग घेतला. उदा. आंतरराष्ट्रीय युवा वर्णांत युवा वर्गात पदयात्रेचे आयोजन करण्यात आले. इतकंच नव्हे तर अनेक युवकांना उदाहरण बनवून त्यांनी समाजाला हे दाखवले की निर्व्यसनी व चरित्रवान युवक कसा असतो. सद्भावना युवा सायकल यात्रांचे आयोजन करून, समाजातील सांप्रदायिक तणाव दूर करण्याचा प्रयत्न केला. दादीजींच्याद्वारे करण्यात आलेला आध्यात्मिक नैतिक मूल्य शिक्षणाचा विकास लक्षात घेऊन, मोहनलाल सुखाडिया विश्वविद्यालय, उदयपुर द्वारे दादीजींना डॉक्टरेटची पदवी बहाल करण्यात आली.

दादीजींची स्थिती बापसमान होती

दादीजींची सर्वात मोठी विशेषता म्हणजे त्यांनी प्रत्येकाला निःस्वार्थ प्रेम दिले, मग ते व्ही.आय.पी. असोत किंवा अन्य कोणी असोत. त्यामुळे सर्वजण त्यांना आपली दादी असे समजतात. कारण दादीजी प्रेममूर्ती होत्या. त्यांनी

सर्व यज्ञवत्सांना मातृवत पालना दिली. दादीजी साक्षात सहनशीलतेची मूर्ती होत्या. त्यांच्यात सामावून घेण्याची शक्ती सागरासमान होती. त्यांची दृष्टी अतिशय शक्तिशाली होती. त्या प्रत्येकातील विशेषता पाहून, त्याला सन्मान देत असत. त्या सत्यतेची मूर्ती होत्या. त्या कोणत्याही परिस्थितीत असत्य बोलल्या नाहीत. त्या अंतर्बाह्य निर्मळ असल्याने सर्वांची मने जिंकून घेत.

दादीजींची स्थिती बापसमान निराकारी, निर्विकारी व निरहंकारी होती. निराकारी स्थितीचा आधार आहे शक्तिशाली अमृतवेळा. ते तर त्यांच्या जीवनाचे स्वरूप होते. त्या कितीही व्यस्त असल्या तरी त्यांची अमृतवेळा कधीच चुकली नाही, निर्विकारी स्थितीचा आधार आहे मुरलीचे मनन-चिंतन. त्यासाठी दादीजी रोज रात्री झोपण्यापूर्वी तसेच अमृतवेळेच्या योगानंतर मुरली लक्षपूर्वक वाचत असत. त्या सदैव स्वतःला निमित्त समजून कार्य करीत असत. कर्ताकरविता शिवबाबा आहे. मग अहंकार तो कसला ? **या अनुषंगाने अव्यक्त बापदादांनी पुढील महावाक्ये उच्चारण केली होती. 'यह श्रेष्ठ आत्मा (दादी प्रकाशमणी) बापदादा की अति प्रिय है क्योंकि बाप झीरो के समीप होने कारण हीरो पार्टधारी है। साथ-साथ अपने सहज नेचरल पुरुषार्थद्वारा निमित्त भाव नेचरल है। इसलिए निर्माण है और इसका बल निर्माण के कार्य में मिलता है। सदा मन-वचन-कर्म में सिम्पल होने कारण ब्रह्मा बाप जैसा सिम्पल बनने का वरदान प्राप्त है। सर्व की प्यारी और सर्व से न्यारी है।'**

दादीजींना पाहून आनंदाच्या

स्त्रोताचा अनुभव

दादीजींचा मुरली क्लास इतका मधुर व रमणीक असे की एखाद्या चातकाप्रमाणे तो ऐकतच राहवासा वाटे. त्यांचा सकाळचा क्लास ऐकून तर सगळ्यांची

मनं खुशीने नाचायला लागत. मुरली संपल्यानंतर दादीजी दोन्ही हात हालवून, अशी दृष्टी देत असत की अतिद्विय सुखाचा अनुभव होत असे. दादीजींची हर्षितमुखता अवर्णनीय होती. त्या सदैव प्रसन्न चित्त असत. सर्व गुणांची खाण असलेल्या दादीजींमध्ये प्रेम व नियम (लव अँड लॉ) याचा समन्वय पाहायला मिळत असे. दादीजींचा खुशानुमा चेहरा सर्व ब्राह्मण परिवारासाठी सर्वोत्तम आकर्षण होते. तसेच दादीजींचे जीवन सर्व ब्रह्मावत्सांकरिता आदर्श उदाहरण होते आणि राहिल.

ब्राह्मण परिवारासाठी दादीजींचा विशेष संदेश-

आपल्या सर्वांच्या अतिप्रिय, आदरणीय दादी प्रकाशमणीजी दिनांक २५ ऑगस्ट २००७ रोजी अव्यक्त झाल्या. त्यांनी अव्यक्त वतनमधून जो पहिला संदेश पाठविला होता तो अतिशय अनमोल व हृदयस्पर्शी होता. तो आजही प्रॅक्टिकल जीवनात आणण्याची आवश्यकता आहे. त्यातील अमृतवचन पुढीलप्रमाणे होते, **'आप सभी यह दो शब्द स्वप्न में भी नहीं भूलना की स्वमान में रहना हैं और हर छोटे-बड़े को सन्मान देके खुद भी परिवर्तन होना हैं और दूसरों को भी परिवर्तन करना हैं।'** (स्वमान अर्थात आत्मअभिमानी स्थिती. केवळ मी आत्मा आहे, एवढंच नव्हे तर मी किती महान आत्मा आहे, याची स्मृती व त्या स्मृतीच्या नशेत राहणे म्हणजे स्वमानात राहणे होय. बरेच जण स्वतः स्वमानात राहतात परंतु दुसऱ्यांना सन्मान देत नाहीत. त्यामुळे अपेक्षित परिवर्तन होताना दिसत नाही.) म्हणूनच दादीजींच्या या अमृतवचनांची धारणा आपण प्रत्येकाने करूया. आदरणीय दादीजींच्या नवव्या स्मृतीदिनानिमित्त, त्यांना हीच खरी श्रद्धांजली ठरेल.

अलौकिक रक्षाबंधन

- ब्र.कु. गोदावरी, मुलुंड पश्चिम (मुंबई)
की आम्ही काम, क्रोध, लोभ, मोह व अहंकाररूपी मायेपासून स्वतःचे रक्षण करू अशाप्रकारचे अलौकिक रक्षाबंधन बांधून पतित आत्म्यांना पुन्हा पावन करतात. फलस्वरूप आपला भारत देश पुन्हा पावन स्वर्ग बनतो.

रक्षाबंधन पर्व हे आत्म-भाव जागृत करणारे पर्व

रक्षाबंधन पर्व हे खऱ्या अर्थी आत्म-भाव जागृत करणारे पर्व आहे. शरीररूपी रथात निवास करणाऱ्या सर्व आत्म्यांचे मूळ रूप आणि मूळ गुण समान आहेत. आपण सर्व आत्मे एकाच परमात्म्याची मुले आहोत. आपले घर देखील एकच (परमधाम) आहे व एकाच रंगमंचावर आपण पार्ट बजावित आहोत. आपले रक्त, घाम व अश्रू तसेच आपल्या सुख व दुःखाची अनुभूतिसुद्धा समान आहे. तात्पर्य म्हणजे आपण एक आहोत, संपूर्ण विश्व एक परिवार आहे. 'वसुधैव कुटुम्बकम्' ही श्रेष्ठतम भावना हृदयात साठवून, प्रत्येक कर्म स्नेहपूर्ण रितीने करणे, हेच खरे रक्षाबंधन होय.

परंतु आज याच्या एकदम विपरीत परिस्थिती पाहायला मिळते. माणसाचे प्रेम हे चार भिंतीच्या आत बंदिस्त झाले आहे. त्यामुळे एखाद्या डबक्यात साचलेल्या. पाण्यासारखी त्याची स्थिती झाली आहे. डबक्यात जसे मच्छर निर्माण होतात तसे सीमित प्रेमांमुळे विकार निर्माण होतात. तेच प्रेम जर आपण दूरवर पसरू दिले असते तर एक सुंदर सरोवर निर्माण झाले असते, जेथे हंस विचरण करित असते. पारिवारिक वा सीमित प्रेमाने आज काम विकाराचे व कामनेचे रूप धारण केले आहे. जेव्हा कामना पूर्ण होत नाही तेव्हा क्रोध येतो. वस्तूंच्या आसक्तीने लोभाचे रूप घेतले आहे. परिवारांचे दैहिक

▶ पान ५ वर

भारतात अनेक सण साजरे केले जातात. प्रत्येक सणामागे काही ना काही आध्यात्मिक रहस्य जरूर असते. तथापि रक्षाबंधनाची दिव्यता, महानता व अलौकिकता हृदयवीणाच्या तारा झंकारित करते. प्रत्येकाचे अंतःकरण बंधुत्व भावनेने व उदात्त प्रेमाने भरून जाते. हा सण देश, धर्म व भाषा यांच्या सीमा लांबून विश्वव्यापी बनला आहे. त्यामुळे प्रत्येकजण रक्षाबंधनाच्या पावन पर्वाची मोठ्या उत्सुकतेने वाट पाहत असतो.

दववर्षी श्रावण महिन्यात श्रावणी पौर्णिमेला रक्षाबंधनाचा उत्सव अतिशय उत्साहाने साजरा केला जातो. त्यादिवशी बहीण आपल्या भावाला राखी बांधते व भावाकडून रक्षणाची अपेक्षा करते. यावर असा प्रश्न उपस्थित होतो की खरच आजच्या या भ्रष्टाचारी दुनियेत भाऊ आपल्या बहिणीची रक्षा करू शकतो का? दुसरी गोष्ट म्हणजे बहिणीचे लग्न झाल्यावर भाऊ एका गावाला तर बहीण दुसऱ्या गावाला असते. अशा परिस्थितीत संकटाच्यावेळी भाऊ कसा काय तेथे जाऊन बहिणीचे रक्षण करणार? यावरून आपल्या लक्षात आले असेल की रक्षाबंधनाचा उद्देश केवळ भावाने बहिणीची रक्षा करणे एवढ्यापुरताच मर्यादित नाही. परंतु दुसऱ्या स्त्रियांविषयी त्याची दृष्टी-वृत्ती तितकीशी पवित्र नसते. त्यामुळेच दिवसेंदिवस समाजात स्वैराचार, भ्रष्टाचार, पापाचार हा झपाट्याने वाढत चालला आहे. वरचेवर बलात्काराच्या, गॅंगरेपच्या दुर्घटना घडताना दिसत आहेत. मागच्याच महिन्यात दि. १४ जुलैला कोपर्डी गावात (अहमदनगर जिल्हा) दारूच्या नशेत बेधुंद झालेल्या तीन नराधमांनी १५ वर्षांच्या निर्भया नावाच्या अल्पवयीन मुलीवर सामुहिक

पाशवी अत्याचार केला व नंतर निर्दयीपणे तिचा खून केला. या घटनेची तीव्रता प्रत्येक माणसाचे हृदय पिळवटून टाकणारी आणि संतापजनक आहे. तिचा निषेध सर्व पातळीवर करण्यात आला. परंतु याचं खरं कारण म्हणजे 'आधीच मर्कट (अर्थात विकारी मनुष्य) त्यात मद्य प्याला' हे आहे. ते तिन्ही नराधम हे दारूच्या नशेत बेधुंद होते. तसेच त्यांची दृष्टी-वृत्ती अपवित्र, दैहिक, विकारी होती. यातून ही दुर्घटना घडली. त्या नराधमांच्या देखील बहिणी असतील. त्या देखील त्यांना रक्षाबंधनाला राखी बांधत असतील. परंतु अशाप्रकारचे रक्षाबंधन म्हणजे केवळ एक प्रथा वा परंपरा आहे. या अनुषंगाने एका कवीने सुंदर शब्दात म्हटले आहे-

युगे-युगे हे बंध बांधणे।

मर्म न कळता प्रथा पाळणे।

अज्ञापणे मानव विकर्म करिती।

म्हणून पतित हे आत्मे होती।।

रक्षाबंधनाचे आध्यात्मिक रहस्य

वास्तविक रक्षाबंधन हे भाऊ-बहिणींचे पवित्र प्रेम व मधुर संबंधांची स्मृती देणारे पर्व आहे. आपण सर्व जीवात्मे निराकार 'शिव' परमात्मा तसेच प्रजापिता ब्रह्मा यांची मुले असल्याने, आपापसात भाऊ-बहीण आहोत. त्यामुळे आपले संबंध अतिशय स्नेहपूर्ण, मधुर व पवित्र असले पाहिजेत. परंतु कलियुगात देहअभिमानावश आपण खऱ्या आत्मिक संबंधांना व संस्कारांना विसरलो आहोत. देहअभिमानामुळेच कामक्रोधादि विकारांची उत्पत्ती होते. परिणामतः आपल्या हातून विकर्म घडतात व आत्मा पतित, तमोप्रधान व निर्बल बनत जातो. अशावेळी कलियुगाच्या अंतिम समयी, पतितपावन परमात्मा अवतारित होऊन, नर-नारी दोघांनाही पवित्रतेची राखी बांधतात अर्थात त्यांना वचनबद्ध करतात

श्रीकृष्ण भारतात पुन्हा लवकरच येत आहे

- ब्र.कु. दत्तात्रय डहाळे, नांदेड

श्रावण वद्य अष्टमी म्हणजे शामसुंदर बालकृष्णाचा जन्मदिवस. पाच हजार वर्षापूर्वी जन्मलेल्या, संपूर्ण सतोप्रधान, सर्वांग सुंदर, सर्व गुणसंपन्न, १६ कला संपूर्ण, संपूर्ण निर्विकारी, सर्वोत्तम देवता अशा श्रीकृष्णाचा जन्मदिवस. आजही संपूर्ण भारतात मोठ्या उत्साहाने साजरा केला जातो. एवढंच नव्हे तर भारतातील सद्यस्थिती (भ्रष्टाचार, विकार, दुःख, धर्मग्लानी) पाहून, भारतवासी श्रीकृष्णाला पुन्हा प्रकट होण्याची आशा ठेवतात. कारण ते समजतात की गीतेत श्रीकृष्णाचे महावाक्य आहे की, 'मी धर्मग्लानीच्या वेळी पुन्हा येईन.' परंतु भारतवासींना हे माहित नाही की या कलियुगी अपवित्र व भ्रष्टाचारी सृष्टीवर देवता आपले पाऊलसुद्धा ठेवत नाहीत. श्रीकृष्णासारख्या सर्वश्रेष्ठ देवात्म्यासाठी प्रकृती, पदार्थ आणि प्रजा सर्व पवित्र आणि सतोप्रधान पाहिजे.

वास्तविक श्रीकृष्ण तर सत्ययुगाच्या प्रारंभी जन्म घेतो व संपूर्ण विश्वावर राज्य करतो. त्यालाच स्वयंवरांनंतर श्रीनारायण म्हटले जाते व श्रीराधेला श्रीलक्ष्मी म्हटले

जाते. मनुष्याला हे देखील माहित नाही की सुंदर तन, स्वच्छ मन, अपार धन तसेच वैकुंठीचे राज्यभाग्य हे श्रीकृष्णाला त्याच्या गतजन्मीच्या पुरुषार्थाच्या प्रारब्धरूपाने प्राप्त होते. तात्पर्य म्हणजे श्रीकृष्ण जन्मापासून महान होते. त्यांची महानता ही होती की ते १६ कला संपूर्ण होते. परंतु त्यांना भगवान मानणे चुकीचे आहे. कारण भगवान एक निराकार आहे.

खरं तर गीतेतील हे जे महावाक्य आहे की, 'मी धर्मग्लानीच्या वेळी अवतरित होते' हे अशरीरी परमपिता परमात्मा ज्योतिर्विंदू शिवाचे आहे. तेच प्रत्येक कल्पाती प्रजापिता ब्रह्मा यांच्या शरीरात अवतरित होऊन, आदि सनातन देवी-देवता धर्माची पुनर्स्थापना करतात व शंकराद्वारे विश्व युद्धासाठी प्रेरित करून अधर्माचा विनाश व भ्रष्टाचारी सृष्टीचा महाविनाश करवितात. अशाप्रकारे जेव्हा अधर्माचा विनाश व सद्धर्माची स्थापना होते तेव्हा विष्णुचे रूप श्रीकृष्ण भारतात जन्म घेऊन पालना करतात.

आता भगवान शिव आपली दोन्ही

ईश्वरी कर्तव्ये प्रजापिता ब्रह्मा आणि शंकराद्वारे करवित आहेत. तसेच निकट भविष्यात होणाऱ्या अटॉमिक विश्वयुद्ध व महाविनाशांनंतर सत्ययुगी सृष्टीच्या आरंभी श्रीकृष्ण भारतात पुन्हा लवकरच येत आहे. वास्तविक आपल्या सर्वांची ही शुभेच्छा पूर्ण करण्यासाठीच, परमात्मा शिव पित्याचे दिव्य अवतरण सन १९३६ मध्ये भारतभूमीवर झाले आहे. तसेच स्वर्गीय राज्यभाग्य प्राप्त करण्यासाठी, आत्मारूपी सर्व मुलांना हाच संदेश देत आहेत, 'प्रिय वत्सानो, पवित्र बना व राजयोगी बना. तसेच दिव्य गुणांची धारणा करून, मनुष्यापासून देवतातुल्य बना. स्वर्गीय राज्यभागाच्या प्राप्ती हा तुमचा जन्मसिद्ध अधिकार आहे,' ■■

▶ पान ४ वरून

प्रेम मोह बनला आहे. असे या देहभानामुळे निर्मित विकृत प्रेमाला निर्मळ बनविण्यासाठी आत्म-भाव जागृत करण्याची आवश्यकता आहे. तो निर्माण करण्यासाठी अलौकिक रक्षाबंधन करावे. त्यासाठी 'प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज्' संस्थेला अवश्य भेट द्या. त्याचबरोबर हा दृढ संकल्प करा की ज्या त्यागी, तपस्वी ब्रह्माचारिणी बहिणीला माध्यम बनवून, स्वयं निराकार शिवपित्याने मला पवित्रतेची राखी बांधली आहे, मी त्याच्या श्रीमताचे अवश्य पालन करीन. कोणत्याही परिस्थितीत आत्म्यामध्ये विकारांचा संकल्पदेखील प्रवेश होऊ देणारी नाही. विकारांच्या प्रवेशतेची द्वारे असलेल्या इंद्रियांवर मी सदैव पहारा ठेवीन. अशा प्रकारची दृढ प्रतिज्ञा केल्याने आपले

मनोबल वाढते व हळू-हळू आपण पावन, निर्विकारी बनत जातो.

आत्मस्मृतीचा तिलक व मिठाईचे रहस्य

राखी तर हातावर बांधली जाते. परंतु परिवर्तनाच्या प्रक्रियेचा केंद्रविंदू तर आत्मा आहे. त्यासाठी आत्म्याला जागृत करण्याची, त्याला त्याच्या शक्ती व पवित्रतेची जाणीव होण्यासाठी, आत्म-भाव जागृत करण्यासाठी तिलक लावण्याची पद्धत आहे. कपाळावर चंदनाचा तिलक लावून जणू विकारांच्या अश्रित तप्त झालेल्या आत्म्याला शीतलता प्रदान करित असतो. तसेच त्याच्या शुद्ध आत्मिक स्वरूपाची ओळख करून देत असतो. त्यानंतर मिठाई खाऊ घालून, तोंड गोड केले जाते. कारण परमात्म्याचे प्रेम अतिशय मधुर आहे.

त्यामुळे भूतकाळातील सर्व कटूता सहजच विसरता येते. फलस्वरूप आपले मन, वचन, कर्म सदैव मधुरता संपन्न बनते.

अशाप्रकारे वर्तमान संगमयुगात आपण प्रत्येकाने अलौकिक रक्षाबंधन करून, पवित्रता-सुख-शांतीचा अविनाशी ईश्वरीय जन्मसिद्ध अधिकार प्राप्त करूया. हाच भाव पुढील काव्य पंक्तीतून सुंदर रितीने वर्णन करण्यात आला आहे.

श्रेष्ठ वेळ ही कल्पांतीची,
संगमयुग ही महती त्याची।
या शुभसमयी शिव परमात्मा,
देत प्रतिज्ञा पावित्र्याची।
याच स्मृतीचा आहे हा सण,
रहस्य यातील घ्या समजावून।

संयमयुगी सद्गुरु पौर्णिमा ध्याने करूया साजरी...

ब्रह्मं ब्रह्मवाताई, गुणै

भाग २

गुरू हा पतितपावन नसल्यामुळे तो केवळ उपदेश व मार्गदर्शन करून आपल्या शिष्याला एक सद्गृहस्थ अवश्य बनवितो. परंतु हा सद्गृहस्थ पुण्यात्मा असेलच ह्याची शाश्वती देता येणार नाही. सद्गुरू परमात्मा मात्र आपल्या शिष्यांना पावन तर बनवितोच त्याशिवाय सत्ययुगात त्यांना पुजनयोग्य देवत्वपद प्राप्त करवून देतो. बंधुनो, सत्य परमात्म्याचे ज्ञानच सत्य ज्ञान आहे. कारण परमात्म्यालाच म्हटले जाते 'सत्य परमात्मा' बंधुनो, सत्याचा हा नियम आहे सत्य नेहमीच अंताला प्रगट होते आणि जोपर्यंत परमात्म्याचे हे सत्यज्ञान प्रगट होत नाही तोपर्यंत श्री सत्यनारायणही ८४ जन्मानंतर पुनःश्री सत्यनारायण बनू शकत नाही. तद्वतच मनुष्याआत्म्याला मी कोण आहे, परमात्मा कोण आहे, मुन्य आत्म्याचे आदि अनादि स्वरूप कोणते आहे, एका कल्पातील त्याचे जन्म किती व कशा प्रकारचे आहेत, आत्मा कोठून आला व कोठे जाणार आहे. ज्या युगात देवी देवतांचे आत्मे साकार पृथ्वीवर पार्ट बजावितात त्यावेळी अन्य आत्मे कोठे असतात? हे अत्यंत गूढ असलेले मनुष्य सृष्टिचक्र कसे फिरते व कोणत्या

विशेष परिवर्तनामुळे ते अद्वित फिरेत राहते, तीन लोक कोठे आहेत? व धर्मग्लानी समयी कल्प कल्प गीताज्ञान प्रदान करण्याचे काम कोण करतो व नाम कुणाचे होते? हे जोपर्यंत स्वतः सर्वज्ञ परमात्मा अवतरित होवून सांगत नाही तोर्यंत कोणीही संपूर्ण ज्ञानी व संपूर्ण योगी बनू शकत नाही. अर्थात असे म्हणण्याची अॅथोरिटी केवळ परमात्म्याजवळच आहे. संपूर्ण सत्य मानवाला ज्ञात असते तर परमात्म्याला अवतरित होण्याची आवश्यकताच पडली नसती. सद्गतीचे ज्ञान केवळ एका सद्गुरू जवळच आहे.

सद्गुरू अथवा जगत्गुरू कोणाला मानावयाचे ह्याला भिन्नभिन्न मान्यता आहेत. बहुतांश धर्मातील लोक आपल्या धर्मस्थापकालाच सद्गुरू मानतात. दत्तात्रयाचे भक्त दत्तात्रयालाच सद्गुरू मानतात. निराकार शिव परमात्म्याचे गायन आहे की, तो ब्रह्माद्वारा स्थापना विष्णुद्वारा पालना तर शंकराद्वारा विनाशाचे कर्तव्यकर्म करवून घेतो. येथे सूत्र वाचकांनी विचार करावा की, कर्म करणारे श्रेष्ठ अथवा कर्म करवून घेणारा श्रेष्ठ? अर्थात परमात्मा श्रेष्ठच नव्हे तर सर्वश्रेष्ठ असल्याने श्री दत्तात्रयाला सद्गुरू मानणे हे विवेकयुक्त नाही.

संताचे भक्त आपआपल्या संतानाच सद्गुरू मानतात. हल्लीचे कित्येक संत महंत तर स्वयं घोषित सद्गुरू आहेत. कोणत्याही गुरूने कितीही पुरुषार्थ केला तरी तो सद्गुरू होवू शकत नाही. म्हणून सद्गुरू ही उपाधी कोणत्याही गुरूनी लावू नये अशी आम्हा ब्रह्मावत्सांची त्यांना विनम्र विनंती आहे.

बंधुनो, जगत्गुरू तोच सिद्ध होईल ज्याला जगातील सर्व धर्मांच्या सर्व आत्म्यांची अंतःकरणापासून मान्यता प्राप्त होईल. अशी मान्यता केवळ दैहिक धर्मापासून सदा मुक्त असलेल्या निराकार परमात्म्यालाच प्राप्त होवू शकते. ह्या मान्यतेवर साधकांनी सखोल चिंतन करावे. चिंतनोत्तर साधकांच्या बुद्धीत हाच ज्ञान प्रकाश पडावा की, सद्गुरू केवळ एक निराकार शिव परमात्माच आहे.

मनुष्याने आपल्या बुद्धिमत्तेच्या जोरावर भिन्नभिन्न सजीव निर्जीव निर्मितीचे ज्ञान प्राप्त केले आहे. परंतु तो कितीही बुद्धिमान असला तरी त्याचेजवळ सतोप्रधान व निर्विघ्न अशा नवविश्व निर्मितीचे ज्ञान नाही ते ज्ञान केवळ बुद्धिवानांची बुद्धी असलेल्या सतोप्रधान परमात्म्याजवळच आहे. आत्म्याची सद्गती व्हावी म्हणून तो

परमात्मा सर्वव्यापी आहे, भगवद्गीतेचे ज्ञान श्रीकृष्णाने दिले आहे, त्याने सोळा सहस्र नारींशी विवाह केला होता. देवी देवतांनीही हिंसक युद्धे केली होती, इत्यादी अंधश्रद्धेचे परमात्म ज्ञानात मात्र निराकरण केले जाते.

नवविश्व निर्माण करून त्या नवविश्वात त्याला दैवी जन्म प्राप्त होण्याचे व्यवस्थापन संगमयुगावरच करतो. सद्गुरूच्या ज्ञानाशिवाय मनुष्य आत्म्याची सद्गती होणे अशक्य असल्याने केवळ सद्गुरूच्या ज्ञानालाच अंजनाची उपमा देवून म्हटले जाते की, 'ज्ञान अंजन सद्गुरू दिया, अज्ञान अंधःकार दूर हुआ।' त्याचप्रमाणे केवळ सद्गुरूलाच ज्ञानसूर्य ही सर्वोच्च उपाधी लावणे यथायोग्य आहे. कारण ह्या ज्ञानसूर्याच्या प्रकाशातच बुद्धिमान साधकाला दुर्गतीपासून सद्गती होण्याचा मार्ग सुस्पष्ट दिसू लागतो. परंतु दुर्दैवाने ज्ञानसूर्य उदित झाल्यावरही काही साधक मनुष्य निर्मित ज्ञानाच्या दिव्यात आत्मोन्नतीचा, पावन बनण्याचा व मुक्तिचा मार्ग शोधित असतील तर त्या साधकांविषयी केवळ करुणाभावच निर्माण होईल. अशा साधकांना सद्गुरूच्या अवतरणाविषयी कितीही सांगितले तरी ते आपली नेहमीची टिमकी हीच वाजवतात की, 'अहो परमेश्वराकडे जाण्याचे सर्व मार्ग सारखेच आहेत तुम्ही तुमच्या मार्गाने चालला आहात आम्ही आमच्या मार्गाने चाललो आहोत शेवटी सर्व मार्ग एकाच ठिकाणी मिळणार आहेत' बंधुनो, ते एक ठिकाण केवळ आणि केवळ ब्रह्माकुमारी ईश्वरीय विश्वविद्यालयच आहे. हे अवश्य जाणावे. अर्थात ह्या विद्यालयाच्या संपर्कात राहिल्याशिवाय त्याची अनुभूति येणार नाही.

काही गुरू आपल्या रिद्धि-सिद्धिच्या जोरावर संपर्कात आलेल्या लोकांचे शारीरिक विकार (आजार) नष्ट करतात. ह्यातील बहूतांश लोक आत्मिक विकारांचा विचारही करीत नाहीत. व त्याकडे गुरूही दुर्लक्ष करतात. सद्गुरूला मात्र हे ज्ञात आहे की, आत्म्याचे कामक्रोधादि विकार नष्ट झाल्याशिवाय शरीराच्याही विकारांचे समूळ उच्चाटन होणार नाही. आत्म्यातील मनोविकार नष्ट करण्याचे महाकठीण कार्य सद्गुरू परमात्मा होवनहार देवी देवतांसाठी संगमयुगावरच करतो. फलस्वरूप सत्ययुग व त्रेतायुगातील समस्त देवी देवता आत्मिक व शारीरिकदृष्ट्या निरोगी असतात. परंतु शास्त्रकारांना मात्र वाटते की, देवादिकांनाही कर्मभोग चुकले नाहीत अर्थात त्यांनाही शारीरिक व्याधी होत असत. म्हणून शास्त्रकारांनी आपल्या कल्पनेतून धन्वंतरी नामक देवांचा वैद्य उभा केला असावा. ह्या चतुर्भुज धन्वंतरीच्या मूर्ति अनेक दवारखान्यातून व मोठमोठ्या हॉस्पिटल्समध्ये दर्शनी भागात ठेवलेल्या असतात. ह्या धन्वंतरीला मानणाऱ्या लोकांना हे ज्ञात नाही की, सत्ययुग पूर्वकाळात अर्थात संगमयुगावर सद्गुरूने शिकविलेल्या राजयोगामुळे व दिलेल्या ज्ञानामुळे सत्ययुगातील देवात्मे तबबल १५० वर्षे निरोगी राहतात. आणि म्हणून केवळ आणि केवळ सद्गुरूच्याच ज्ञानाला ज्ञानामृत

म्हणणे यथार्थ आहे. हे ज्ञानामृत प्राशन केल्यामुळे मर्त्य वाटणारा देहाभिमान नष्ट होवून आत्माभिमान जागृत होतो व आत्म्याला आपल्या अमरत्वाचा निरंतर अनुभव येत राहतो. अशी आत्माभिमानि स्थिती अन्य गुरू करवून देवू शकत नाहीत. ह्याशिवाय ते जे ज्ञान देतात ते ज्ञान मनुष्य निर्मित असल्याने त्यात काही अंशी अज्ञान व अंधश्रद्धा असते उदा. परमात्मा सर्वव्यापी आहे, भगवद्गीतेचे ज्ञान श्रीकृष्णाने दिले आहे, त्याने सोळा सहस्र नारींशी विवाह केला होता. देवी देवतांनीही हिंसक युद्धे केली होती, इत्यादी अंधश्रद्धेचे परमात्म ज्ञानात मात्र निराकरण केले जाते. फलस्वरूप सद्गुरूच्याच ज्ञानाला प्रकाश म्हणणे यथार्थ आहे. कारण ज्ञानसूर्याच्या प्रकाशामुळे अंधश्रद्धेचा अंधःकार पूर्णतः नष्ट होतो. दोन चर्मचक्षुंना जे दिसते ते सत्य असतेच असे नाही म्हणून सद्गुरू आपल्या प्रिय शिष्यांना ज्ञानाचा तिसरा नेत्र प्रदान करतो. ह्या तिसऱ्या नेत्राविषयी एक उद्बोधक श्लोक आहे तो पुढीलप्रमाणे 'अज्ञान तिमिरान्धस्य ज्ञानांजन शलकाया चक्षुरुन्मितम् येन तस्मैय परमात्मने नमः। अर्थात अज्ञान अंधःकाराने आच्छादित केलेला ज्ञानचक्षु ज्ञानअंजन शलकाने जो उत्तम रितीने उघडतो त्या परमात्म्याला माझा प्रणाम आहे!' माझ्या आत्मिक बंधुनो, परंपरेने अथवा पिढ्यानुपिढ्या एखादा विचार आत्म्यात पक्का झाला

एकवेळ अशी येईल की, सर्व धर्मातील सर्व मनुष्य आत्म्यांना भिन्नभिन्न साक्षात्काराद्वारे परमपिता परमात्मा ह्या धरतीवर आल्याची अनुभूति येईल. फलस्वरूप सर्व मनुष्य आत्मे परमपित्याच्या एका ध्वजाखाली एकत्र येतील.

की, त्याला बाहेर काढणे कठीण असते. अंधश्रद्धेचेही अगदी तसेच झाले आहे. परंतु ज्याचा विवेक व हंस वृत्ती जागृत होते त्याच्या अंधश्रद्धेचे निर्मूलन तो स्वतःच करतो. अंधश्रद्धा निर्मूलन करण्याचे उत्तरदायित्व एका विशिष्ट संस्थेचे नसून ते उत्तरदायित्व आपल्या सर्वांचेच आहे. **ज्यावेळी ह्या जगातून १००% अंधश्रद्धेचे निर्मूलन होईल त्यावेळी सर्व आत्मे एका परमात्म्याचीच उपासना करतील व ह्या जगात आपोआपच भेदभाव नष्ट होवून एकता निर्माण होईल.**

आम्हा ब्रह्मावत्सांना हेच सांगावयाचे आहे की, सर्व आत्म्यांची गती सद्गती करणारा सद्गुरू एकच असल्याने आमचा सद्गुरू वेगळा तुमचा सद्गुरू वेगळा असे कदापी होवू शकत नाही. आपण आत्मे एकाच परमात्म्याची संतान आहोत असे म्हटल्यानंतर आमचा परमपिता वेगळा व तुमचा परमपिता वेगळा असे म्हणता येईल का? 'सबका मालिक एक' म्हटल्यानंतर आमचा ईश्वर वेगळा तुमचा ईश्वर वेगळा असे म्हणणे फार मोठे अज्ञान होईल. तद्गतच आम्हा ब्रह्मावत्सांचा अलौकिक पिता प्रजापिता ब्रह्मा आहे व तुमचा अलौकिक पिता कोणी वेगळाच आहे असे होणे त्रिवार अशक्य आहे. बंधुनो, ब्रह्मा हा या मनुष्यसृष्टीचा मूळ पुरुष असल्याने त्याला ख्रिश्चन बांधव अँडम तर मुस्लिम

बांधव 'आदम' म्हणतात अर्थात आपण सर्व मनुष्य त्याचे अलौकिक संतान आहोत. इतकेच नव्हे तर विश्वातील समस्त स्त्री-पुरुष हे ब्रह्माकुमार व ब्रह्माकुमारीच आहेत. ह्या अलौकिक पित्याद्वारे सद्गुरू अवतरणाचा संदेश सर्वांना प्राप्त होत आहे. हा संदेश प्राप्त होवूनही जे मनुष्य आत्मे त्याकडे दुर्लक्ष करतील ते सद्गुरूची प्रत्यक्षता होण्याच्या काळात अत्यंत निराश होतील. त्यांच्या मुखातून हेच दुःखद शब्द बाहेर पडतील की, मनुष्य सृष्टीचा रचयिता सर्वशक्तिवान सद्गुरू परमात्मा ह्या धरतीवर अवतरित झाला होता परंतु मी त्याला ओळखू शकलो नाही. हे सद्गुरू आता मृत्युपर्यंत दुःख करण्याशिवाय काहीच उरले नाही! बंधुनो, असे दुःखद शब्द प्रगट करण्याची वेळ तुमच्यावर येवू नये म्हणून आताच ब्रह्माकुमारी विद्यालयास भेट देवून ब्रह्माकुमारी भगिनींशी सद्गुरूविषयी चर्चा करा. सद्गुरूने ज्ञानाचा कलश त्यांच्या शिरी ठेवला आहे. त्या सद्गुरूची इतकीच निरपेक्ष भावना आहे की, २१ जन्मांसाठी, शारीरिक, आत्मिक व आर्थिक कल्याण होवून आपणास सुख शांती प्राप्त व्हावी. सद्गुरूच्या ह्या निरपेक्ष इच्छेचा आदर करून त्याच्या श्रीमतानुसार ह्या संगमयुगावर कर्मे केलीत तर संपूर्ण कल्पातील संपूर्ण कर्तव्ये आपण केली आहेत असे

समजावयास हरकत नाही ही कर्तव्ये करताना आपले जन्मजन्मांतराचे नव्हे तर कल्पकल्पांतराचे सात्त्विक व सुखदायी भाग्य निर्माण होणार आहे. प्रत्यक्ष सद्गुरूचीच साथ असेल तर आपले भाग्य निश्चितपणे दैदिप्यमान होईल. योग्य वेळ येताच सद्गुरूची प्रत्यक्षता होईलच तत्पूर्वी त्याला व त्याच्यापासून होणाऱ्या अलौकिक प्राप्तींना जाणणे आत्म्यासाठी अत्यंत कल्याणकारी आहे. अशाप्रकारे मनुष्य सृष्टीचे सर्वोत्तम कल्याण करणाऱ्या सद्गुरूची सद्गुरू पौर्णिमा दरवर्षी अत्यानंदे साजरी करूया.

बंधुनो, एकवेळ अशी येईल की, सर्व धर्मातील सर्व मनुष्य आत्म्यांना भिन्नभिन्न साक्षात्काराद्वारे परमपिता परमात्मा ह्या धरतीवर आल्याची अनुभूति येईल. फलस्वरूप सर्व मनुष्य आत्मे परमपित्याच्या एका ध्वजाखाली एकत्र येतील. **भिन्नभिन्न धर्मांच्या भिन्नभिन्न पवित्र स्थानातून एकच आवाज येईल की, 'आपल्या सर्वांचा परमपिता आला आहे आपण सर्व आत्मे त्याची संतान आहोत' अशाप्रकारे संपूर्ण विश्वात एकता निर्माण झाल्याने परमपित्याचे एक सत्यधर्म स्थापन करण्याचे लक्ष्य आपोआपच साध्य होईल.** ह्या साकार सृष्टीवर परमपिता आल्याची अनुभूती सर्वांनाच झाल्याने ते अत्यंत खुश होवून नाचू लागतील आणि ह्या परमानंदाच्या

सोहळ्यात कोठून तरी हृदयाचा ठाव घेणाऱ्या गीताचे स्वर कानी पडतील की, 'खुश होके गा रहा हँ अब यह जहान् सारा। अपना परमपिता शिव कितना है प्यारा-प्यारा, खुश होके गा रहा है..... अशाप्रकारे जे कार्य संपूर्ण कल्यात कोणालाही शक्य झाले नाही ते एकतेचे व एक धर्म स्थापनेचे महान कार्य प्रेमसागराने सहज साध्य केले आहे हे सर्व धर्मियांच्या ध्यानी येईल. **बंधुनो, परमात्म्याची प्रत्यक्षता झाल्यानंतर सर्वांनाच ही जाणीव होईल की, मनुष्यसृष्टीचे हे महानाट्य आता समाप्तीकडे चालले आहे ज्या स्थानावरून ह्या साकार सृष्टीवर आम्ही आत्मे पार्ट बजाविण्यासाठी आलो त्या परमधामी पुनःप्रस्थान करावयाचे आहे.** केवळ ह्या धामातच आत्म्याची देहरहित, कर्मरहित व संकल्परहित अवस्था असल्याने तेच वास्तविक

परंतु हे मंदिर भारताची सद्गती करणाऱ्या निराकार शिवाचे आहे हे कोणीच जाणू शकत नाही. कारण ते विदेही शिवलिंगालाच सूक्ष्म देहधारी शंकराची प्रतिमा मानतात. शंकर तर शिवाची तपस्या करताना दाखवितात. म्हणून त्याला शिवलिंगासमोर तपस्वी मूर्त दर्शवितात.

आत्म्याचे विश्राम स्थान आहे.

बहुतांश आत्मे ह्या विश्राम स्थानात असताना दोन युगे मात्र देवी देवतांचे आत्मे ह्या साकार सृष्टीवर आपला पार्ट निर्विघ्नपणे बजावितात. अर्थात केवळ त्यांच्यासाठीच परमपिता संगम युगावर एका सत्यधर्माची अर्थात ह्या मनुष्य सृष्टीला अपार सुख देणाऱ्या आदि सनातन देवी देवता धर्माची स्थापना करतो. अशाप्रकारे संपूर्ण विश्वात प्रदीर्घ काळासाठी एकता, सुखशांती व श्रेष्ठाचार निर्माण करणाऱ्या परमपित्याला, त्या एकमात्र सद्गुरु शिवबाबाला केवळ आम्हा ब्रह्मावत्सांचेच नव्हे तर संपूर्ण मनुष्य सृष्टीचे कोटी कोटी प्रणाम!

असे कोटी कोटी प्रणाम करण्यासाठी हजारो भक्त शिवमंदिरात जातात. परंतु हे मंदिर भारताची सद्गती करणाऱ्या निराकार शिवाचे आहे हे कोणीच जाणू शकत नाही. कारण ते

विदेही शिवलिंगालाच सूक्ष्म देहधारी शंकराची प्रतिमा मानतात. शंकर तर शिवाची तपस्या करताना दाखवितात. म्हणून त्याला शिवलिंगासमोर तपस्वी मूर्त दर्शवितात. ही मनुष्यसृष्टी महाविनाशाच्या अंतिम टोकावर आली असतानाही हजारो भक्तजनांनी रचयिता आणि रचना अर्थात शिव आणि शंकर ह्यातील अंतर जाणले नाही हे दुर्दैव होय! ह्या दुर्दैवालाही सर्वोत्तम भाग्यात परिवर्तन करावयाचे असेल तर त्या सद्गती दात्याला यथार्थतः जाणून ह्या संगमयुगावर त्याच्याशी योगयुक्त होण्यात व प्रत्येक कर्म त्याच्या श्रीमताप्रमाणे करण्यातच मानवमात्राचे सर्वाधिक कल्याण आहे असे हे कल्याण साध्य करावयाचे असेल तर प्रथमतः ब्रह्माकुमारी विद्यालयास भेट देणे अपरिहार्य आहे. ■■

आदि रत्न ओम प्रकाशभाई यांना भावपूर्ण श्रद्धांजली

आपल्या सर्वांचे अति स्नेही, साकार माता-पिता तसेच दीदी, दादीची पालना घेतलेले, सेवेतील आदि रत्न भ्राता ओम प्रकाश भाई (रेल्वे डिपार्टमेंट) मधुबन यांनी ५ जुलै २०१६ रोजी आपल्या भौतिक शरीराचा त्याग करून, अव्यक्त बापदादांच्या गोदीत विसावले. त्यांनी सन १९५४ मध्ये दिल्ली कमलानगर सेवाकेंद्रातून ज्ञान प्राप्त केले होते. दादी मनमोहिनी यांच्याबरोबर त्यांचा विशेष

सेवेचा पार्ट होता. भ्राताजी बालब्रह्मचारी, एक शिवबाबांच्या स्नेहात सदा लवलीन, अथक सेवाधारी, निमित्त व निर्माण यांच्या वॅलन्सद्वारे यज्ञात अविरत सेवारत होते. सुरुवातीला लिटरेचर डिपार्टमेंटच्यासोबत ते रेल्वेची सेवा सांभाळत होते.

ओम प्रकाशभाई सन १९७३ मध्ये मधुबन तपोभूमीत समर्पित झाले. ते ज्ञान-योगाच्या अभ्यासात नियमित तसेच वक्तशीर होते. आपल्या वयाची ८२ वर्षे पूर्ण

करून ते अँडवान्स पार्टीसोबत सेवा करण्यासाठी अव्यक्त वतनवासी बनले. अशा महान आत्म्याला सर्व ब्राह्मण परिवार भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पित करित आहे.

ईश्वरीय कार्यव्यवहारात आदर्श व्यवस्था संपन्न करण्याची आवश्यकता

- ब्र.कु. रमेश शाह, मुंबई (गावदेवी)

मास्टर ऑफ डिवाइन एडमिनिस्ट्रेशन (Master of Divine Administration) बद्दल आपण विविध लेखांमधून विचार करीत आहोत. जेणे करून आपण त्याप्रकारे दैवी कारभार या वर्तमान आणि भविष्यातील जीवनात चांगल्याप्रकारे करू शकू. प्रशासनाच्या कारभाराबद्दल पश्चिमी दुनियेतील लोकांनी खूप चांगल्या-चांगल्या गोष्टी सांगितलेल्या आहेत; त्यातील एक गुण आहे 'शुद्धता'. इंग्रजीमध्ये ज्याला Clean म्हटले जाते. या गुणाबाबत आपण या लेखात विचार करूया.

Clean चा अर्थ होतो. शुद्ध आणि म्हणूनच आध्यात्मिक परिभाषेत ही गोष्ट येते की, जितके चरित्र शुद्ध असेल म्हणजे जे जितके मायेच्या पाच विकारांच्या छायेपासून मुक्त राहतील, तितकेच ते सत्ययुगी दुनियेतील श्रेष्ठ कारभाराच्या निमित्त बनू शकतात. निर्मळ चारित्र्याचा अर्थ केवळ ब्रह्मचर्याचे पालन करणे इतकेच नव्हे तर अव्यक्त बापदादांनी म्हटल्याप्रमाणे ब्रह्माचारी बनले! जसे पिताश्री ब्रह्माबाबांनी सर्व विकार आणि प्रलोभनांवर विजय प्राप्त केला तसे आपल्यालाही श्रेष्ठ चरित्रवान बनायचे आहे म्हणजे ब्रह्माचारी बनायचे आहे.

भारतीय संस्कृतीमध्येच शुद्ध चारित्र्याबद्दल अनेक गोष्टी सांगितल्या आहेत. जसे उदा. राजा भर्तृहरिला एक श्रीफळ मिळाले होते आणि त्या परीक्षेत राजाची राणी पिंगळा अयशस्वी झाली

होती. त्यामुळे राजाने संन्यास धारण केला. अशा गोष्टी शास्त्रामध्ये आलेल्या आहेत. गौतम ऋषीनेसुद्धा आपल्या पत्नीला अहिल्येला इंद्राकडून आलेल्या समस्येकरिता शाप दिला होता. आणि त्या शिळा बनल्या होत्या. श्रीरामाचे चरण त्या शिळेला स्पर्श झाले तेव्हा त्या शापमुक्त झाल्या आणि पुनः आपल्या मानवीय स्वरूपात परत आल्या. अशाचप्रकारे शास्त्रामध्ये अनुसया यांच्याबाबतही सांगितले गेले आहे की, तीन देवता त्यांची सत्वपरीक्षा घेण्यासाठी आले होते तेव्हा त्या तीनही देवतांना त्यांनी बालस्वरूपामध्ये परिवर्तित केले आणि परीक्षेत उत्तीर्ण झाल्या.

इंग्लंडच्या राजवंश परंपरेत श्रेष्ठ चारित्र्याचे फार ध्यान ठेवले जाते आणि याच कारणास्तव वर्तमानात असलेल्या राणी एलिजाबेथ (द्वितीय)चे पिता किंग जॉर्जचे मोठे बंधू किंग एडवर्ड जेव्हा इंग्लंडचे राजे होते तेव्हा त्यांना लेडी वोलिस सिम्पसनबरोबर असलेल्या संबंधाकारणाने राजगादी सोडावी लागली होती आणि त्यांनी फ्रांसमध्ये जाऊन आपले उर्वरित आयुष्य लेडी सिम्पसनबरोबर व्यतीत केले. अमेरिकेचे राष्ट्रपती निकसन यांनाही आपल्या चारित्रिक दोषांमुळे राष्ट्रप्रमुखाच्या पदावरून राजीनामा द्यावा लागला होता.

ज्ञानमार्गातही पिताश्री ब्रह्माबाबांच्या श्रेष्ठ जीवन चरित्राबाबत आपण सारे जाणतो. त्यांचे लौकिक व अलौकिक जीवन अत्यंत चरित्र संपन्न होते. आपणा

सर्वांना माहित आहे की, एकदा बाबा जेव्हा नेपाळला गेले होते, तेव्हा तेथील राजा व त्यांच्या परिवाराने बाबांना मांसाहार करविण्याचा प्रयत्न केला. तेव्हा बाबा म्हणाले की, 'मी येथे दागिने विकण्यासाठी आलो आहे, माझे इमान विकायला नाही म्हणून मी माझे आचरण आणि चारित्र्याला शुद्ध ठेवणार.'

एकदा मी आणि ब्रह्माबाबा पुण्यातील गोळीबार मैदानात रात्री शतपावली करायला गेलो होतो. तेव्हा मी बाबांना म्हटले, 'बाबा तुम्ही आपल्या पूर्व जीवनातील सर्व गोष्टी सगळ्यांना का सांगत असता? तेव्हा बाबांनी विचारले की, बच्चे, असा प्रश्न तू मला का विचारित आहेस?' मी त्यावर बाबांना म्हणालो की, बाबा, मी एकदा एका संन्यासीचे प्रवचन ऐकत होतो. प्रवचन झाल्यावर मी त्यांना त्यांच्या पूर्व जीवनाबाबत विचारले, तर ते खूप क्रोधित झाले आणि म्हणाले की, मला असे विचारणारा तू कोण आहेस? तेव्हा मी म्हणालो की, तुम्ही संन्यासी बनण्याचा मार्ग अवलंब करताना तुम्हाला ज्या अडचणी आल्या आणि त्यात तुम्ही कसे-कसे उत्तीर्ण झालात; हे जर सर्वांना सांगितलंत तर त्यांना मार्गदर्शनच मिळेल. यावर संन्यासी म्हणाले की ते आपल्या पूर्व जीवनाबाबत कुणाला काही सांगू शकत नाहीत. तेव्हा ब्रह्माबाबा मला म्हणाले "संन्यास्यांना आपल्या जीवनातील काही गोष्टी कदाचित लपवाव्या लागत असतील. परंतु माझ्या पूर्व जीवनात

अशा काही घटना घडल्याच नाहीत. ज्या मला इतरांपासून लपवाव्या लागतील. माझे जीवन तर एकदम शीशमहल सारखे स्पष्ट आणि पारदर्शी आहे आणि म्हणूनच मी माझ्या जीवनातील साऱ्या गोष्टी इतरांना सांगत असतो. बाबा म्हणाले की, 'पूर्व जीवनातही मी कोणत्याही प्रकारच्या प्रलोभनात अडकलो नाही,' असे त्यांचे शुद्ध चरित्र होते. म्हणूनच परमपिता परमात्म्याने नव्या दैवी सृष्टीची स्थापना करण्यासाठी त्यांच्याच रथाचा (शरीराचा) आधार घेतला आणि त्यांना साऱ्या दुनियेचा 'अलौकिक पिता' बनविले.

दादी प्रकाशमणीजीने एका संत संमेलनामध्ये म्हटले होते की, आपल्या जीवनकाळात त्या कधीही खोटे बोलल्या नाहीत. त्यांचे जीवनसुद्धा आदर्श आणि शुद्ध चरित्र संपन्न राहिले. आपले प्रिय ब्रह्माबाबा, मातेश्वरीजी, दीदी मनमोहिनीजी तसेच आपल्या सर्व दीदी यांनी आपल्यासमोर असे आदर्श ठेवले आहेत की, ज्याने आपल्यालाही सदैव श्रेष्ठ, शुद्ध आणि प्रलोभनमुक्त असे आदर्श जीवन जगण्याची प्रेरणा प्राप्त होत आहे.

आपल्या संगमयुगी जीवनात अनेक प्रकारच्या समस्यांरूपी परीक्षा येतात. उदाहरणार्थ - दादी निर्मलशांता जेव्हा सेवार्थ कलकत्याला गेल्या होत्या. तेव्हा त्यांना एक समस्या झाली त्यांनी त्याबाबत ब्रह्माबाबांना पत्र लिहीले की, बंगालमध्ये विवाहित स्त्रियांना मासे खावे लागतात. आणि त्यांनी जर खाल्ले नाहीत तर त्यांच्या सासू त्यांना म्हणतात की, त्यांचा मुलगा मृत्यू पावेल आणि या कारणास्तव त्यांना मासे खावे लागतात. असे मासे खाणाऱ्या महिलांना सेवाकेंद्रावर यायची अनुमती द्यायची वा नाही? त्यावेळेस मी मधुवनमध्ये होतो,

बाबांनी ते पत्र माझ्याबरोबरच वाचले आणि त्याचे उत्तर मलाच विचारले, मी बाबांना म्हटले की अनुमती नको द्यायला. तेव्हा बाबा मला म्हणाले की, बच्चे, अशुद्ध आहार सेवन करणे त्यांची मजबुरी आहे जेव्हा अनेक लोक मजेने खातात तेव्हा प्रत्येकाचा परिणाम वेगवेगळा असतो. जसे परीक्षेत ६ प्रश्न असतात त्यातून काही जण सर्व उत्तरे लिहितात, काही ५ तर कुणी ४ लिहितात तेव्हा त्यांना त्याप्रमाणे मार्क मिळतात. अगदी त्याप्रमाणे ज्ञानमार्गातही जे ४ पेपर्स आहेत त्यापैकी एक अन्नशुद्धीचा आहे. त्यात त्या मातांना कमी मार्क्स मिळतील. परंतु पवित्रता, ज्ञानाची धारणा, योग यात जर त्या उत्तम असतील तर त्यांना त्यात चांगले गुण मिळतील. तर मग त्यांना का नाही क्लासमध्ये येऊ द्यावे? त्यांना अन्नशुद्धीच्या पेपरमध्ये कमी गुण मिळतील.

काही आत्म्यांचा मजबुरीमुळे नाईलाज होतो पण काही मजबुतीने त्याचा सामना करून आपल्या सिद्धांताचे पालन करतात त्यांना पूर्ण गुण मिळतात आणि जे परिस्थितीला वश होतात त्यांना कमी गुण मिळतात. पुष्पांशांतादादी एक खूप श्रीमंत अशा व्यक्तीची पत्नी होत्या आणि ६ मुलांची आई होत्या परंतु त्या सर्व बंधनातून मुक्त होऊन, निर्मोही बनून ईश्वरीय सेवेत समर्पित झाल्या. म्हणजेच त्यांनी मजबुरीच्या परीक्षेचा मजबुतीने सामना केला आणि उत्तीर्ण झाल्या. एवढंच नव्हे तर पूर्ण मार्क मिळविले. जे जितक्या प्रयत्नांनी पास होतात त्यांना तितके गुण मिळतात.

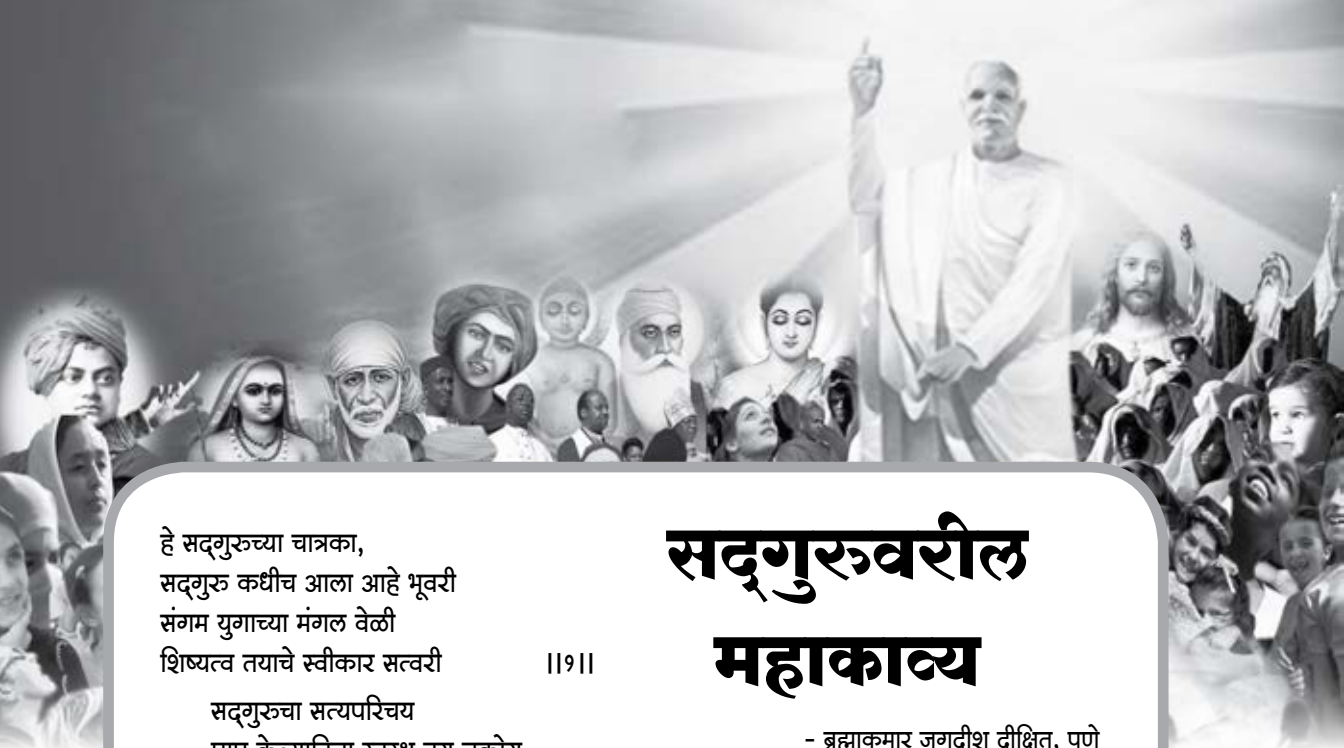
अशा प्रकारे ईश्वरीय ज्ञान आणि पुरुषार्थाच्या आधाराबद्दल राजधानी स्थापन होत आहे. या राजधानीत महाराजा, महाराणी, राजपरिवार,

सावकार, रॉयल प्रजा, साधारण प्रजा, दास-दासी इ. सर्व कारभार करणारे असणार आहेत. असेच सत्ययुगाच्या सुरुवातील येणारे किंवा त्यानंतर भिन्न-भिन्न जन्मात येणाऱ्यांची थोडी-थोडी उतरती कला असेल. जसा पुरुषार्थ असेल त्यानुसार मार्क व पद मिळेल. याच आधारावर बापदादा म्हणाले की, १६,००० च्या माळेमध्ये पहिला आणि शेवटचा मणका यात खूप मोठे अंतर असते. श्रेष्ठ कार्यव्यवहार करणारे आणि श्रेष्ठ जीवन बनविणारे माळेमध्ये पहिले येतील आणि त्यानंतर अनुक्रमाने येतील. अशाप्रकारे प्रत्येक आत्मा आपल्या या जीवनात आपले आचरण, व्यवहार किती शुद्ध ठेवतो, व परिस्थितीवर कशी किती मात करतो. त्यानुसार त्याला भविष्यात पद मिळते. सत्ययुगी आणि त्रेतायुगी दुनियेत प्राप्त होणारे पद आणि जीवन (उच्च व दीर्घ) हे आपल्या वर्तमानातील पुरुषार्थावर अवलंबून आहे.

संगमयुगावर आपण पाहतो की, काहींचा पुरुषार्थ खुपच श्रेष्ठ असतो आणि त्या तीव्र पुरुषार्थाच्या आधारावर त्यांना ईश्वरीय परिवारात खुप जबाबदाऱ्या मिळतात. तसेच ते त्या स्वीकारून पुढे जातात. मुख्य म्हणजे आपल्या धारणांवरच सर्व कार्ये होत असतात. शिवबाबांच्या ज्ञानानुसार धर्माची परिभाषा आहे - 'धारणा: ततो धर्मः' म्हणजे धर्मांमध्ये मुख्य गोष्ट 'धारणा' आहे. नुसता नाममात्र धर्म नाही. धर्म जीवन जगायची कला शिकवितो. म्हणूनच सत्ययुग त्रेतायुगाला धर्मयुग म्हटले गेले आहे.

या सर्व गोष्टी लक्षात घेता आपल्याला वर्तमान जीवनाबाबत विचार करणे गरजेचे आहे की आपण समर्पित आहोत की गृहस्थीमध्ये

▶ पान २७ वर

हे सदगुरुच्या चात्रका,
सदगुरु कधीच आला आहे भूवरी
संगम युगाच्या मंगल वेळी
शिष्यत्व तयाचे स्वीकार सत्वरी

॥१॥

सदगुरुचा सत्यपरिचय
प्राप्त केल्याविना स्वस्थ बसू नकोस
गुरूलाच सदगुरु मानूनी
अज्ञान अंधःकारात राहू नकोस

॥२॥

देहधारी गुरु, शिष्यांचे
केवळ एकाजन्माचे कल्याण करतो
विदेही सदगुरू शिष्यांचे
एकवीस जन्मांचे कल्याण करतो

॥३॥

गुरुंनीही आपल्या शिष्यांसह
सदगुरूला शरण जावे
स्वकल्याणार्थ पुरुषोत्तम बनूनी
सत्ययुगांत अवश्य यावे

॥४॥

मुक्ती जीवनमुक्तीचे ज्ञान
कोणाही गुरुजवळ नसते
ते एकमात्र ज्ञान एकमात्र
सदगुरु जवळीच असते

॥५॥

संत महंतही मुक्तीचा मार्ग
शोधित आहेत मृगजळापरी
सदगुरु मात्र सदशिष्यांना
मुक्तिधामी नेईल पापण्यावरी

॥६॥

सद्गुरुवरील महाकाव्य

- ब्रह्माकुमार जगदीश दीक्षित, पुणे

हे सदशिष्या, केवळ सदगुरूद्वारा
ज्ञान प्राप्तिची कांस धरावी
ज्ञान प्राप्तितूनच अनेक जन्मांच्या
भाग्याची शिदोरी बांधून घ्यावी

॥७॥

सद्गुरु पांच हजार वर्षात
अल्पकाळात भूवरी असतो
जो त्याजला जाणीव नाही,
तो दैवी युगात ह्या भूवरी नसतो

॥८॥

हे गुरुप्रेमी, तू साजरी करीत
आला आहेस केवळ गुरूपौर्णिमा
संगम युगावरी सवाद्य
साजरी करावी सदगुरू पौर्णिमा

॥९॥

सदशिष्याने साद देता तत्क्षणी
प्रतिसाद तो सदगुरू देतो
अंतःकाली रूधीराचे अश्रू आले तरी
तो आगामी कल्पातच येतो

॥१०॥

कल्प कल्पांचा हा अविनाशी
ड्रामा पुनरावृत्त होतच राहतो
सदगुरुच्या सदशिष्यांसाठी
तो सर्वोच्च कल्याणकारी असतो

॥११॥

सुख म्हणजे काय असतं?

ब्र.कु. मुग्धा तांबे, नाशिक

काही दिवसांपूर्वी एक कथा वाचनात आली. गावातील एका डॉक्टरकडे एक व्यक्ती येते. डॉक्टर तिची तपासणी करतात. परंतु त्यांना काहीच दोष आढळत नाहीत. ती व्यक्ती सांगते खूप उपचार करून झाले पण दिवसेंदिवस निरूत्साह, बेचैनी वाढत आहे. त्या व्यक्तीच्या सांगण्यावरून डॉक्टरांच्या लक्षात येते की हे आजारपण शरीराचे नाही तर मनाचे आहे. म्हणून डॉक्टर त्या व्यक्तीला सल्ला देतात की गावात एक सर्कस आली आहे. त्यातील विदुषकाच्या करामती बघून अनेक जणांच्या आयुष्यातील मरगळ निघून गेली आहे व त्यांची सुखी जीवन जगण्याची उमेद परत जागृत झाली आहे. तुम्ही ती सर्कस अवश्य बघा. हे ऐकून दवाखान्यात आलेली ती व्यक्ती जोरजोरात हसते आणि सांगते डॉक्टर सगळ्यांची उमेद जागवणारा विदुषकच आपल्यापुढे उभा आहे. आपणाकडे दुसरा कोणता उपचार आहे का?

आज प्रत्येकाची स्थिती विदुषकाप्रमाणे झाली आहे. **सुखाच्या व समाधानाच्या शोधात प्रत्येकजण भटकतो आहे, भरकटतो आहे. सुखाची व्याख्या ही ज्याची त्याची वेगळी आहे. कोणी भौतिक गोष्टींमध्ये सुख शोधण्याचा प्रयत्न करतो तर कोणी धन एकत्र करण्यातच सुखाची प्राप्ती होईल, असे मानतो. कोणी त्यागात सुख शोधतात तर कोणी इतरांच्या सुखातच**

आपले सुख शोधतात. अनेक साधु संतांच्या मते सुख हे 'काग विष्टे समान' आहे, म्हणून ते या अल्पकाळाच्या क्षणभंगुर सुखामागे न लागता शाश्वत सुखाचा शोध घेण्याचा प्रयत्न करतात.

मागील शंभर वर्षात विज्ञानाच्या प्रगतीमुळे अनेक भौतिक साधनांच्याद्वारे मानवी जीवन सुकर झाले आहे. एकविसाव्या शतकात तर सर्व जग इलेक्ट्रॉनिक क्रांतीने जवळ आले आहे. प्रत्येकास वाटते की हीच सुखाची परमावधी आहे. बाकी येणाऱ्या समस्या, परिस्थिती ह्या सुखाची चव वाढविण्यासाठीच येतात, असाही कित्येकांचा समज आहे. जगाच्या पाठीवर चित्रपटातील 'एक धागा सुखाचा, शंभर धागे दुःखाचे' या गाण्याप्रमाणे दुःख हे जीवनाचा अविभाज्य भाग आहे, या गोष्टीस मान्यता आहे. सुख शोधण्याच्या नादात मानव इतर अनेक दुःखांनाच निमंत्रण देत आहे.

काही गोष्टी अशा असतात की ज्यांच्याशिवाय सर्वसाधारणपणे सामान्य माणसे सुखी होत नाहीत. परंतु केवळ त्याच गोष्टींमुळे माणूस सुखी होत नाही. ह्या गोष्टी म्हणजे मानवाच्या मुलभूत गरजा अन्न, वस्त्र व निवारा या गरजांनंतर येते भौतिक साधनांची आवड. आपल्या आवश्यकतेपेक्षा जास्त सर्व गोष्टी जमा करून माणूस सुखी असल्याचे समाधान व्यक्त करत असतो.

माणसाला निसर्गाने प्रदान केलेल्या बुद्धीच्या आधारे त्याने आपल्या मुलभूत गरजा पूर्ण करण्यात देखील विविध पातळ्या शोधल्या. ह्या विविधतेचे दोन पैलू असतात. प्रथम म्हणजे तो मनुष्य खरोखरच चोखंदळ असतो आणि दुसरे म्हणजे मनुष्यास आपण दुसऱ्यापेक्षा कसे श्रेष्ठ आहोत, हे दाखविण्याची उर्मी असते. पहिल्या प्रकारात मिळते समाधान व दुसऱ्यात मिळतो तो आसुरी आनंद. कला, क्रिडा, वाचन, भटकंती ह्याला वाहून घेतलेली अनेक छंदिष्ट माणसे आपल्या आजूबाजूला असतात. अशा माणसांना त्यातून आनंद नक्कीच मिळतो पण ते सुखी असतात का?

त्याही पलिकडे माणूस आपली नाती जीवापाड जपतो. पण त्यातून सुख मिळते तसेच दुःखही मिळतो. माणूस नातेसंबंधामध्ये किती प्रमाणात यशस्वी आहे यावर त्याचे काही अंशी सुख अवलंबून असते. काही बाह्य घटक जसे आजारपण, जन्म-मृत्यू, यश-अपयश

माणसाच्या जीवनात अल्प काळाकरता सुखाची वा दुःखाची अनुभूती करवतात. या सर्व घटकांबरोबरच सुखाच्या प्राप्तीत महत्त्वाची भूमिका बजावतो तो माणसाचा स्वभाव, सतत दुसऱ्याच्या अधिक चांगल्या गोष्टी पाहून स्वतः जवळच्या चांगल्या गोष्टींचा विसर पडणारी आणि दुःखाचे रडगाणे गाणारी माणसे खूप असतात. काही व्यक्ती अशाही असतात ज्या मिळालेल्या सुखात संतुष्ट न राहता जास्तीतजास्त सुख मिळविण्याचा हव्यास धरतात व मग असलेल्या सुखातही कायम दुःखी राहतात. याचे उत्तम उदाहरण म्हणजे बालपणापासून ऐकलेली 'मिडास' राजाची गोष्ट. असे अनेक 'मिडास' आपल्या अवतीभवती असतात. अनेकांना सुखाची सांगड यश, संपत्ती इत्यादी गोष्टींबरोबर घालण्याची सवय असते. त्यामुळे अशा व्यक्तींकडील सुखाचे मधुघट कधीच भरत नाहीत. याउलट संत तुकडोजी महाराजांच्या 'या झोपडीत माझ्या' या कवितेत वर्णन केलेली व्यक्ती कफळक असूनही सुखाचा अनुभव सुलभतेने करते एवढेच नव्हे तर स्वतःजवळ असलेली सुख-शांती राजाच्या ऐश्वर्यपिक्षा बहुमोल मानते. एखादे कुटुंब अगदी सुखवस्तू आहे असे म्हटले जाते. म्हणजेच त्याच्या सुखाचे मोजमाप त्याच्याकडे असलेल्या वस्तूंचा किंवा साधनांचा केले जाते.

भौतिक सुखाच्या हव्यासापोटी आजचा मानव निसर्गाद्वारे प्राप्त होणाऱ्या सुखाच्या छोट्या-छोट्या क्षणांपासून दूर जात आहे. प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे

निसर्गाच्या विनाशाला कारणीभूत ठरत आहे. प्रत्येकाला वाटत असते की आपला सदरा सुखी माणसाचा असावा. तो मिळविण्यासाठी काहीही करण्याची तयारी असते. पण खरं म्हणजे ज्याला सुखाचा ठेवा सापडला असेल तो सदऱ्याची फिकीरच करत नाही. दुर्दैवाने आजच्या जगात माणसाचे सुख मोजायची फुटपट्टी म्हणजेच त्याची वेशभूषा, गाडी, बंगला हीच आहे. या बाह्य गोष्टींची ज्याची प्राप्ती जास्त, तो सुखी अशी व्याख्या झाली आहे.

प्रत्यक्षात सुख हे बाहेरून आत अनुभवण्याची गोष्ट नसून आतून बाहेर अभिव्यक्त होणारी गोष्ट आहे. सुख अवलंबून असते आपल्या संकल्पांचा, दृष्टिकोनाचा तसेच संस्कारांचा. मनुष्य आत्म्याच्या मूळ सात गुणांपैकी सुख हा गुण आहे. देह अभिमान वश आजचा मानव ना स्वतःचा सत्य परिचय जाणत, ना स्वतःचे मूळ गुण. त्यामुळेच तो सुख शोधतो भौतिक साधन संपत्तीमध्ये. 'तुझे आहे तुजपाशी, परि तू जागा चुकलाशी' अशीच त्याची अवस्था झाली आहे. सुखाच्या ह्या बाह्य शोधात त्याचे आंतरिक बहुमोल गुण सुख, शांती, पवित्रता इत्यादी हरवत चालले आहेत. खऱ्या सुखाच्या प्राप्तीसाठी स्वतःचा सत्य परिचय होणे गरजेचे आहे. जेव्हा प्रत्येकास हा परिचय होईल की मी हे शरीर नसून, ह्या शरीराला चालवणारी एक चैतन्य शक्ती आत्मा आहे व सुख हा माझा स्वधर्म आहे, तेव्हाच बाह्य सुखाचा शोध थांबेल.

हरवलेल्या आंतरिक सुखाच्या

प्राप्तीसाठी मानवाला कोणतेच बाह्योपचार फायद्याचे नाहीत. त्याकरता त्याला आपले सर्व संबंध, सुखाचा सागर परमपिता परमात्म्याशी जोडावे लागतील. आपल्याकडे एक म्हण प्रचलित आहे. 'दात आहेत तेथे चणे नाहीत व चणे आहेत तेथे दात नाहीत.' म्हणजेच ज्याची खाण्याची क्षमता आहे तेथे खाण्याचे दुर्भिक्ष आहे, तर ज्यांची खाण्याची क्षमता नाही त्यांच्याकडे पदार्थांची मुबलकता आहे. अर्थातच आजच्या युगात धनाचे सुख आहे, तर तनाचे सुख नाही व तनाचे सुख आहे तर धनाचे सुख नाही. कलियुगात अशी एकही व्यक्ती नाही जिला तन, मन, धन व जन अशा चारही सुखांची संपूर्ण प्राप्ती झाली आहे. या चारही सुखांचे शॉपिंग, फ्री मध्ये करण्यासाठी मागील ऐंशी वर्षांपासून परमपिता शिव परमात्म्याने जागोजागी सेल लावला आहे. ब्रह्माकुमारीज्च्या प्रत्येक सेवाकेंद्रांवर हे शॉपिंग, कोणीही करू शकते. कारण एका अनामिक कवीने म्हटल्याप्रमाणे,

हे एक असे दुकान आहे,
जिथे ऑफरची लूट आहे,
एक्सचेंजमध्ये जुन्या
दुःखाच्या बदल्यात,
एकवीस जन्मांच्या
सुखाची लयलूट आहे,
जिथे सुखाचा सेल व सूट आहे,
मनमोकळं जगायची पावती आहे
व अपेक्षाभंगाचा विचार
अगदीच झूठ आहे.

■ ■

शांतीची अनुभूति

आज विश्वभरात सर्वांना शांती हवी आहे. कारण की सर्व आत्मे अशांत आहेत. विश्वाचा सारा माहोल अशांत आहे. मनोवैज्ञानिक, तत्ववेत्ते, धर्मात्मे सर्व शांतीच्या शोधात आहेत. मनुष्य कितीतरी सेमिनार, संमेलन आदी करत राहतात. परंतु त्यांना खरी शांती मिळाली आहे का? शांती काय आहे व शांतीचा अनुभव त्यांना आला का? घरात गोंगाट नसताना एकांतात बसून राहणे म्हणजे शांती आहे का? एखादा आत्मा शरीर सोडतो तेव्हा तेथील वातावरण शांत बनत, त्याला शांती म्हणतात का? घरात भांडण झाल्यास भांडणानंतर शांतता पसरते, त्याला शांती म्हणायचं का? बाहेरून येणारा आवाज खडखडाट, बंद झाल्यावर शांतता पसरते, त्यालापण शांतीच म्हणायचं का? युद्धकाळ नाही, म्हणून शांती आहे असं म्हणता येईल कां?

शिवबाबांनी आपल्याला ओम शांतीचा मंत्र दिला आहे. त्याचा अर्थ आहे- “मी शांतीस्वरूप आत्मा आहे, शांतिसागर परमात्म्याची संतान आहे आणि शांतीधाम निवासी आहे.” आपण प्रत्येक कामाची सुरुवात विशेषतः संघटनमध्ये “ओम शांती” ह्या मंत्राने करतो. हा आपल्याला मिळालेला एक महामंत्र आहे. त्यामुळे चहुकडील अशांतीचे वातावरण संपून, शांतीचे वातावरण तयार होण्यास मदत होते. वातावरणात शांतीचे तरंग (Vibration) पसरत राहतात आणि आपल्या अंतरंगात शांतीच्या शक्तीची वाढ होऊ लागते,

“शान्ति की शक्तिसे शान्ति जगमें लानी है।” हे ट्रॅफिक कंट्रोलचे गीत शांतीचाच संदेश देते.

आपल्या जीवनात शांतीचे फार महत्त्व आहे. आत्म्याचा स्वधर्म शांती आहे. परखण्याची शक्ती, निर्णय करण्याची शक्ती आर्दीचा आधार शांतीची शक्ती आहे. शिवबाबाकडून प्राप्त होणाऱ्या सर्व प्राप्ती अर्थात सर्व गुण, सर्व शक्ती, वरदान, दुवा इत्यादी शांतीच्या शक्तीद्वारे आपण प्राप्त करू शकतो. श्रीमतानुसार पुरुषार्थाद्वारे तथा शांतीच्या शक्तीद्वारे कल्पापूर्वीचे आपले दैवी संस्कार इमर्ज होतात व आपल्याला स्मृती होते की, हीच देवता मी होती व परत तशीच देवता होणार आहे. त्यामुळे आपण देवतास्वरूपाचा अनुभव करू शकतो व तसे बनण्यास मदत होते.

मन हे लहान मुलासारखे असतं, त्या मनाला जी सवय लावाल त्याप्रमाणे मन सवय लावून घेतं. त्याला सकारात्मक विचार करण्याची सवय लावली तर मन नेहमी सकारात्मक विचार करते. लहान मुलाने A फॉर Apple असे जर पंधरा-वीस वेळा लिहिण्याची सवय केली, तर ती गोष्ट आपोआपच त्याच्या अंतर्मनात रजिस्टर होते. असेच जर मनाला आपण शक्तिशाली, सकारात्मक विचार देत राहिलो तर तेच विचार हळूहळू मनात घर करतात. याचाच अर्थ शांती म्हणजे सकारात्मक चिंतन असं आपण म्हणू शकतो. शांतीच्या शक्तीचा आधार आहे शुद्ध संकल्प. त्यामुळे आपल्याला शांतीची खरी अनुभूती होते. सदा आत्मिक

बी.के. विठ्ठलभाई सावकार, नाशिक

स्थितीमध्ये राहिल्याने शांतीचा अनुभव होतो व शांतिधाममध्ये शांतीसागर शिव परमात्माजवळ राहिल्यामुळेसुद्धा आपल्याला गहन शांतीची अनुभूती होते. फलस्वरूप आपण “शांतिदेवा, शांतीदूत वा मास्टर शांतीचा सागर” बनू शकतो. ह्या स्वमानमध्ये राहिल्यामुळे समोरच्या क्रोधी व्यक्तीला शांतीच्या शक्तीद्वारा शांत करता येते. आपल्या शांतीच्या तरंगांनी तथा शांतीच्या सकाशने समोरची व्यक्ती सहजच शांतस्वरूप होते.

म्हणून शांतीची अनुभूती करण्यासाठी नकारात्मक विचारांना ओळखा व त्यांना थांबवा. कारण नकारात्मक विचारांची गती खूप जोरात असते. उदा. आपण १० वेळा विचार करत राहिलो की, मला डोकेदुखीचा त्रास आहे, ११ व्या वेळेला डोकेदुखी झाल्यासारखा आपल्याला अनुभव यायला सुरुवात होईल. म्हणून विचार हे शांतीचे मूळ आहे, बीज आहे. आपल्या विचारातच शांतीचे रहस्य दडलेले आहे. आपल्या विचारात खूप सामर्थ्य आहे. शांतीची सुरुवात आपल्या प्रत्येकापासून होते. शांती म्हणजे आंतरिक शांतता जी सत्यतेच्या शक्तीने भरलेली असते. शांती म्हणजे शुद्ध विचार, शुद्ध भावना व शुद्ध इच्छा. शांत स्थितीत राहण्यासाठी आत्मशक्ती, दया वा अनुकंपा पाहिजे. शांती एक सुसंस्कृत समाजाचे लक्षण (characteristic) आहे. त्यासाठी कायम सकारात्मक विचार करा. थोडे श्रेष्ठ विचार म्हणजेच शांतीचा अनुभव. मेडीटेशनचा अर्थ देखील सकारात्मक चिंतन असाच आहे.

म्हणून शांतीचा अनुभव घेण्यासाठी

१. पहिली पायरी :
सकारात्मक चिंतन (Positive Thinking) करणे.
२. दुसरी पायरी : पद्धतशीर (Systematic Thinking) विचार करणे.
३. तिसरी पायरी : लक्ष केंद्रीत करत (Focussed Thinking) विचार करणे.
४. चौथी पायरी : रचनात्मक (Creative Thinking) विचार करणे.

आपण आपल्या विषयी कमी व दुसऱ्याविषयी जास्त विचार करतो. त्यामुळे आपली मानसिक, वैचारिक ऊर्जा व्यर्थ जाते व मनाची शांती भंग होते. विचारांनीच वृत्ती (Attitude) बनते. ज्यांच्या विचारात सुसूत्रता नसते त्यांची वृत्तीपण चांगली नसते. ज्यांची वृत्ती अशांत वा चंचल असते त्यांचे चांगले काम देखील बिघडते. अशी व्यक्ती शांतीचा अनुभव करू शकत नाही. म्हणून आपल्या विचारात विश्वास व दृढनिश्चय असावा लागतो. आपण जर हिंमतीचे एक पाऊल पुढे टाकले तर पिता शिव परमात्मा हजार पाऊले टाकण्याची शक्ती देतो.

म्हणूनच आपण आपल्या सकारात्मक विचारांनी प्रगती करू शकतो. आपले विचार विश्वासपूर्ण असायला हवेत. म्हणजेच पवित्र आणि शक्तिशाली शांती अनुभवास येईल. आपण जसा विचार कराल तसेच होते. शांतीच्या शक्तीचा अनुभव सर्वजण करू शकतात. परंतु त्यासाठी निरंतर

अभ्यास पाहिजे. सकाळी उठल्यावर व झोपण्याआधी मनाला चांगल्या प्रकारे तयार करा. शांती म्हणजे सकारात्मक ऊर्जा. रात्री झोपण्यापूर्वी सकारात्मक चिंतन करा. सकाळी उठल्यावर कमीत कमी १०/१५ मिनिटे तरी मनात चांगले सकारात्मक विचार आणा. दिवस शुभ व चांगला जाण्याच्या विचारांबरोबरच, दिवसाभरात करावयाच्या कामांची यादी करा म्हणजे ती यादी अंतर्मनात रजिस्टर होईल व बिना अडथळ्याने दिवसभरात नियोजित कामे शांततेत पूर्ण करता येतील.

सकारात्मक चिंतनाची तिसरी वेळ आहे संध्याकाळी ६ ते ७ (नुमाशाम) चौथी वेळ आहे - प्रत्येक तासाला एक मिनिट विचारांची शृंखला तोडून परमात्म्याची आठवण करत (Traffic Control) सकारात्मक चिंतन करणे. सतत ज्ञानसागराच्या ज्ञानाच्या संपर्कात राहिल्याने सकारात्मक विचारांची शृंखला चांगली व सतत शक्तिशाली बनलेली राहिल व दिवसभर शांतीची अनुभूती होत राहिल.

कुठलेही कर्म करताना मनःशांतीची गरज असते व त्यासाठी मन सशक्त असणे आवश्यक आहे. मनाची शक्ती म्हणजेच शांतीची शक्ती. शांतीमुळे मन सशक्त होते. डॉक्टरचे मन शांत असेल तरच तो रुग्णाला चांगल्या प्रकारे औषधोपचार करून बरा करू शकतो, याउलट डॉक्टरचे मन जर अशांत असेल तर रुग्णाला योग्य औषधोपचार न मिळाल्यामुळे रुग्ण बरा होऊ शकणार नाही व रुग्णाची प्रकृती जास्त खराब होईल. हेच तत्त्व इतर क्षेत्रामध्ये जसे अभियांत्रिकी, संशोधन, शिक्षण, प्रशासन

सेवा, न्यायव्यवस्था यांना देखील लागू होते. मनाची एकाग्रता चांगले काम पार पाडण्यासाठी फार आवश्यक आहे जी मन शांत राहिल्यावरच प्राप्त होते.

यासंदर्भातील शिवबाबांच्या दि. १६ मार्च १९९२ च्या मुरलीतील महावाक्य काय आहेत आणि त्यावरून शिवबाबांच्या काय अपेक्षा आहेत ते स्पष्ट होते-

“मीठे बच्चे, यह स्वीट साइलेन्स की अनुभूती कितनी प्यारी है। अनुभवी तो हो ना। एक सेकण्ड भी आवाज से परे हो स्वीट साइलेन्स की स्थिती में स्थित हो जाओ। तो कितना प्यारा लगता है? साइलेन्स प्यारी क्यों लगती है? क्योंकि आत्मा का स्वधर्म ही शान्त है, ओरिजिनल देश भी शान्ति देश है। इसलिए आत्मा को स्वीट साइलेन्स बहुत प्यारी लगती है। एक सेकण्ड में भी आराम मिल जाता है। कितने भी मन से, तन से थके हुए हो, लेकिन अगर एक मिनट भी स्वीट साइलेन्स में चले जाओ तो तन और मन को आराम ऐसा अनुभव होगा जैसे बहुत समय आराम करके कोई उठता है तो कितना फ्रेश होता है।”

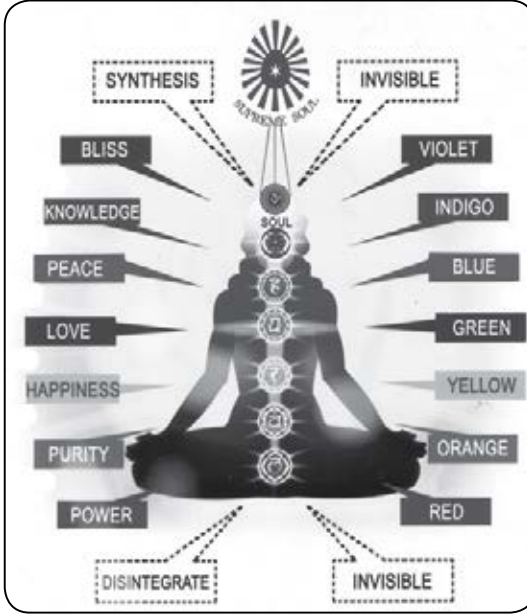
शिव परमात्म्याने आपल्याला शिकवण दिली आहे की, शांतीच्या शक्तीद्वारे जर आपल्याला शांतीची सिद्धी प्राप्त झाली आणि आंतरिक योग बळाने जर आपण शांत झालो तर सदा शांतीचे तरंग (Vibration) आपल्या अंतर्मनातून बाहेर पडत राहतील. आपल्या सभोवतालचं वायुमंडळ शांत होईल, आपले व आपल्याबरोबरच्या आत्म्यांचे जुने पक्के संस्कार विनाश व्हायला मदत होईल, ते आत्मे शांत होऊन त्यांचं व्यर्थ चिंतन, व्यर्थ बोल आणि व्यर्थ

योग, प्रयोग आणि आपले स्वास्थ्य

ब्र.कु. डॉ. दिलीप कौडिल्य, एम.डी.

पुरातन भारतीय संस्कृती नेहमीच एक संदेश देत असते. साधी राहणी व उच्च विचारसरणी अंगात भिन्ना म्हणजे जीवनातील बऱ्याच यातना सहज टाळता येतील. शुद्ध पवित्र विचार, सात्त्विक आहार व सकाळच्या शुद्ध प्रहरी विहार अथवा शारीरिक व्यायाम हा स्वास्थ्याचा मूलमंत्र आहे; असे मानले जात होते. परंतु सध्याच्या आधुनिक जीवनशैलीत या सर्व नैसर्गिक गोष्टींना पूर्णपणे बगल देण्यात आली आहे. त्यामुळे सध्याच्या धावपळीच्या जीवनात स्वास्थ्य हरवून गेले आहे. आध्यात्मिक व योगी जीवनशैली ही फक्त म्हातारपणीच जोपासायची असते असा दृढ गैरसमज तरुण मंडळींनी हमखास करून घेतला. त्यांचा हा गैरसमज स्वास्थ्यासाठी फारच घातक आहे.

आज अमेरिकेत ७० पेक्षा अधिक ठिकाणी 'इन्स्टीट्यूट ऑफ माईण्ड बॉडी मेडिसिन' नावाच्या संस्थेची स्थापना झाली आहे. यात होणाऱ्या संशोधनाद्वारे असे सिद्ध झाले आहे की आसन, प्राणायाम, ध्यान व धारणा यांचा आधुनिक जीवनशैलीत समावेश करणे अत्यंत गरजेचे झाले आहे. पतंजलि ऋषिंचा क्रियायोग हा शास्त्र संमत उपचार आणि रोगांचा प्रतिबंध करणारे रामबाण औषध आहे, असे सिद्ध झाले

आहे. लेखक स्वतः पतंजलि यांच्या क्रिया योगाचा प्रयोग नियमित करित होते. कधी-कधी दोन तास योगाचा प्रयोग करून देखील अपेक्षित अनुभव क्वचितच यायचा. परंतु वर्तमानसमयी प्रजापिता ब्रह्माबाबांच्या माध्यमाद्वारे निराकार शिवपरमात्म्याने शिकविलेल्या सहज राजयोगाद्वारे अद्भूत किमया घडली. सर्व काही सहज, सुकर आणि स्वयंसिद्ध झाले. फक्त २ महिन्यातच सकाळी ४ वाजता उठून अमृतवेळेला केलेल्या राजयोगाच्या नियमित प्रयोगामुळे फार मोठे आश्चर्य जीवनात अनुभवाला आले. असे वाटू लागले की आसमंतातून एक आगळी वेगळी उर्जा आपल्या शरीरात प्रवेश करित आहे आणि शरीरात स्थित असलेल्या ७ शक्ती चक्रातून, शरीराच्या पेशी पेशी मधून संचार करित आहे. मुरलीत शिवबाबा सांगतात त्याप्रमाणे अतिरिक्त शक्ती,

सकाश व करंट यांचा अनुभव येऊ लागला. आळस कुठल्या कुठे पळून गेला. सकाळी उठल्यापासून रात्री झोपेपर्यंत एक आगळ्या-वेगळ्या उमंग-उत्साहाचा अनुभव येऊ लागला. राजयोगाच्या नियमित व विधीपूर्वक अभ्यासामुळे सात असाध्य रोगांपासून मला मुक्ती मिळाली. जीवनातील चिंता, भय, वैफल्य एका अदृश्य शक्तीने केव्हा दूर केले हे कळलेच नाही.

विधीद्वारे सिद्धी या शिवबाबांच्या महावाक्याचा अनुभव जीवनात येऊ लागला.

संकल्प सिद्धीची प्रचिती येऊ लागली. जीवनातील सर्व वैरी आतील आणि बाहेरील नाहीसे झाले. आतील प्रमुख वैरी काम, क्रोध, लोभ, मोह व अहंकार यांच्यावर बऱ्याच प्रमाणावर विजय मिळाला. आपण शास्त्रातून कथा वाचतो की महामुनी विश्वमित्र काम विकार प्रबळ झाल्याने, मेनके करिता आपली सर्व तपश्चर्या गमावून बसले. दुर्वासा मुनींचा क्रोध तर जग प्रसिद्धच आहे. परंतु राजयोगाच्या नियमित अभ्यासाने मात्र आपण मायाजीत अर्थात पाच विकारांवर विजय प्राप्त करू शकतो. एवढंच नव्हे तर ज्ञानसागर शिवबाबांनी एका मुरलीत सांगितले आहे, "तुम्ही (राजयोगी) मुले श्रेष्ठ आत्मे आहात. तुम्हीच जगाकरिता आधारमूर्त व उद्धारमूर्त आहात. विश्व

कल्याणासाठी निमित्त आहात.” हा स्वमान बाळगल्याने पुरुषार्थ अधिक तीव्र व सहज होऊ लागला. तात्पर्य म्हणजे महीनतेने योगाचा प्रयोग करीत गेल्यास आपल्याला महानता येत जाईल. फलस्वरूप शिवबाबांच्या प्रत्यक्षतेसाठी आपण निमित्त बनू अंतिम समयी चोहीकडे हाहाकार असेल परंतु रूहानी (आत्मिक) सेवेचा, शिवबाबांचा सर्वत्र जयजयकार ऐकू येईल.

पुढे अनेक प्रकारचे अनुभव येत गेले परंतु वैज्ञानिक मनात प्रश्न वा शंका उत्पन्न होतच होत्या. वैद्यकशास्त्र आत्मा, परमात्मा तसेच शरीरातील एनर्जी चक्र, बॉडी ऑरॉ, कॉस्मिक एनर्जी इत्यादीचे अस्तित्त्व मान्य करीत नाही. परंतु आता विज्ञानाने शोधून काढलेल्या ‘ऑरॉ स्कॅनर’ या यंत्राद्वारे

शरीरातील एनर्जी चक्र, बॉडी ऑरॉ, कॉस्मिक एनर्जी या गोष्टींची खात्री पटली आहे. आता मी छातीठोकपणे कॉस्मिक उर्जा इत्यादीबाबत प्रदीर्घ चर्चा करतो. फलस्वरूप जे. जे. हॉस्पिटल मधील तसेच महाराष्ट्रातील कित्येक वैद्यकीय महाविद्यालयातील डॉक्टर मंडळी या बाबींकडे गांभीर्याने बघू लागले आहेत. आता त्यांना कळू लागले आहे की अशा अनेक बाबी आहेत ज्यांचे अस्तित्त्व वैज्ञानिक प्रयोगाद्वारे दाखविणे शक्य नसते. परंतु वैयक्तिक अनुभूती, भावना व श्रद्धेचा उपयोग केल्यास अभौतिक घटकांचे अस्तित्त्व सहज अनुभवता येते. साखर गोड आहे, हे सिद्ध करण्यास आधुनिक विज्ञान कदाचित विफल ठरेल. परंतु साखर तोंडात टाकताच, ती गोड आहे याची प्रचिती येते.

सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे राजयोगाचा अभ्यास करताना बी.आर. आर (बायोलॉजिकल रिलॅक्शेशन रिसपॉन्स) अवस्था प्राप्त होते. या अवस्थेत परमेश्वरी औषधाचे स्त्राव मेंदूतून रक्तात प्रवाहित होतात. यातूनच एक किमया घडते. शरीर (आत्म्याचा रथ) कधीच आजारी पडत नाही. असाह्य रोग नाहीसे होतात. ‘माईण्ड बॉडी मेडिसिन’ असे सिद्ध करीत आहे की आपले मन फार अचाट सामर्थ्य ठेवते. शरीरातील कोणत्याही पेशींचे पुनरुज्जीवन घडवून आणू शकते. पण त्याकरिता फक्त एकच पथ्य पाळणे आवश्यक आहे ते म्हणजे राजयोगाच्या नियमित प्रयोगाद्वारे मनावर ताबा मिळवला पाहिजे. फलस्वरूप आपले स्वास्थ्यच काय पण संपूर्ण जग जिंकता येईल. ■■

शांतीची अनुभूति...

▶ पान २० वरून कर्म समाप्त होत जाईल. शांतिसागर शिवबाबांची आपण संतान, शांतीचे कुंड, शांतीचे चुंबक तथा शांतीचे वरदाता पण आहोत. वर्तमान समयी सर्व विश्वामध्ये अशांतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. त्याचे परिवर्तन संघटीत योगाद्वारे सुख, शांती व खुशीच्या वातावरणात करण्याचा इशारा बापदादांनी आपल्याला दिलेला आहे. म्हणूनच सर्वत्र ज्वाला स्वरूप योगाची आवश्यकता आहे. परिणामतः संपूर्ण विश्वात गहन शांतीचे वायुमंडळ हळूहळू फैलत राहिल.

शिवबाबांची आपल्याकडून हीच अपेक्षा आहे की, आपण शांतीदाता व्हावं व शांतीच्या शक्तीने एवढे भरपूर व्हावे की, आपली स्मृती, वृत्ती, दृष्टी व कृती द्वारा शांतीचे तरंग (Vibration)

सदा बाहेर पडत राहोत आणि विश्वातील सर्व आत्म्यांना सदर शांतीची अनुभूती होत राहो. कारण आपण पूर्वज आत्मे मनुष्य सृष्टीरूपी झाडाच्या मुळाशी शांतीसाठी तपश्चर्या करीत आहोत. जर आपण शांतस्वरूप झालो तर संसारातील सर्व आत्मे शांतस्वरूप होण्यास मदत होईल आणि जर आपण अशांत आणि हलचलमध्ये राहिलो तर त्यांचीपण अशांती व हलचल वाढेल म्हणून त्यासाठी आपल्याला निरंतर अव्यक्त स्थितीमध्ये शांत रहाणे आवश्यक आहे. खालील ओळी आपणा सर्वांना हेच सुचीत करतात -

आज कह रहा है
स्वयं शिव पिता निराकार।
आत्मिक स्वरूप का
अभ्यास करते रहो बार-बार।

बुद्धी में चले जाओ
चाँद - सितारों के उस पार।
तभी बन जायेंगी शांति
तुम्हारे गले का हार।

आपल्यामध्ये शांतीची शक्ती आहेच परंतु त्या शक्तीला वाढवायचे कसे यासाठी पुरुषार्थ करायचा आहे. आपल्याला शांतीचा देवदूत (फरिश्ता) होऊन सदा शांतस्वरूप स्थितीत तथा शांतीसागर शिवबाबांबरोबर संयुक्त (Combine) होऊन शांतीची किरणे वा सकाश देण्याची सेवा, अमृतवेळेच्या योगानंतर आणि संध्याकाळच्या योगाच्या वेळेस करत रहायची आहे जेणेकरून आपली शांतीची शक्ती वाढेल, शांतीची सिद्धी प्राप्त होईल आणि शांतीसागर परमात्म्याची प्रत्यक्षता करण्यासाठी आपण निमित्त बनू. ■■

परमात्मा आहे का ? आणि त्याला पाहता येणे शक्य आहे का?

ब्र.कु. विद्या, प्रभादेवी सेवाकेंद्र, मुंबई

सांप्रत जगात ज्या प्रमाणात संशोधन कार्य होत आहे तितके पूर्वी कधी झालेले नाही. नवनव्या व निरनिराळ्या विषयांवर संशोधन होत असल्यानेच आज विश्वविद्यालयांच्या पाठ्यक्रमात संबंधीत विषयांचा समावेश करण्यात येत आहे. आणि दरवर्षी कित्येक लोक 'डॉक्टर' किंवा 'पी.एच.डी.' पदवी संपादन करीत आहेत. लोकही नित्य नव्या गोष्टीत रस घेत आहेत. आज वैज्ञानिक मंगळ व शुक्र ग्रहांवर जीवसृष्टी आहे की नाही, 'येती' नावाचा एखादा दीर्घकाय प्राणी हिमालयात आहे की नाही, 'कृष्ण छिद्र' (Black Hole) काळे का आहे आणि आकाशातील या अंधान्या स्थानातून (Hole मधून) प्रकाश का येत नाही, प्रकृतीचे प्रतिरोधी तत्व (anti-matter) काय आहे, प्रकाशाहूनही तीव्र गतीचे परमाणू अंश ज्यांना 'टेचियॉन' (Tachyon) म्हणतात. ते खरोखर अस्तित्वात आहेत की नाहीत, इत्यादी गोष्टी जाणण्याचा प्रयत्न करीत आहेत. अशा प्रकारच्या संशोधन कार्यामुळे प्रकृतीची नवनवी रहस्ये समोर आली आहेत. एक काळ असा होता जेव्हा गॅलिलियोने दुर्बिण बनवून दूरवर आकाशात डोकावून पाहिले होते, त्यापासून त्याला अनेक रहस्ये कळून आली होती. आज इतक्या प्रचंड दुर्बिणी बनल्या आहेत की, जे तारे पूर्वी कधीही पाहण्यात आले नव्हते ते आता पाहणे शक्य झाले आहे. पूर्वी सूक्ष्मदर्शक यंत्र

(Microscope) अस्तित्वात नव्हते. तेव्हा माणसाला अतिसूक्ष्म जंतूंची (Germs) काहीच माहिती नव्हती. या यंत्राच्या शोधामुळे माणसाला अशा जीवजंतूंची अनेक सूक्ष्म रहस्ये ज्ञात झाली. संशोधन करण्याच्या प्रवृत्तीने माणसाने अणूचेही (Atom) विच्छेदन करून त्याचे सूक्ष्म अंश (Electrons Protons) शोधून काढले आहेत. पृथ्वीचेही छेदन करून तो तिच्या खोलवर असलेल्या तत्वांना जणू लाभला आहे. आकाशातही त्याने गुरु ग्रहापर्यंत उपग्रह (Satellite) माहिती गोळा करण्यासाठी पाठविला आहे. अशा प्रकारे माणूस ध्वनी (Sound), प्रकाश (Light), वीज (Electricity), चुंबकत्व (Magnetism), गुरुत्वाकर्षण (Gravitation), इत्यादी प्राकृतिक शक्तींना पूर्वीपेक्षा अधिक जाणू लागला आहे. पण खेदाची गोष्ट म्हणजे मानव 'मानवाला' जाणू शकलेला नाही. त्याला अजून स्वतःवर ताबा मिळविणे शक्य झालेले नाही. पूर्वी असे म्हटले जात असे की माणसाचे मन हे एका अथांग सागरासारखे आहे, ज्याप्रमाणे सागराचे रहस्य कोणी जाणू शकलेला नाही, त्याचप्रमाणे माणसाचे मनही कोणी जाणू शकलेला नाही, पण आज प्रशांत महासागर (Pacific ocean) तसेच इतर महासागरांची खोली माणसाने प्रयत्नांती जाणली आहे. आणि त्यातील रहस्येही बऱ्याच प्रमाणात जाणून घेतली आहेत पण तो काही आपल्या मनाला तसेच

ज्ञान-सागर, शांती-सागर, आनंद-सागर व प्रेम-सागर परमात्म्यालाही जाणू शकलेला नाही.

यात सर्वात मोठी अडचण ही आहे की ज्या लोकांचा परमात्म्याच्या अस्तित्वावर विश्वास आहे, त्यांचेही विचार एक नाहीत. त्यातील बहुतांशी लोक असे म्हणतात की परमात्म्याला कोणतेही रूप नाही आणि म्हणून त्याला कोणी पाहू शकत नाही. इतर कित्येकांचे मत आहे की आत्मा स्वतःच परमात्मा किंवा ब्रह्म आहे, याहून भिन्न काहीही नाही, आणि जे लोक परमात्म्याला आत्म्याहून वेगळा मानतात ते परमात्म्याचे अस्तित्त्व सिद्ध करण्यासाठी हा पुरावा देतात की त्यानेच ही सृष्टी निर्माण केली आहे आणि तोच प्रत्येकाला त्याच्या कर्माचे फळ देतो तसेच प्रत्येकाचे जन्म-मरण त्याच्या अखत्यारीत आहे.

अशाप्रकारचे सिद्धांत जे परमात्म्याचा साक्षात्कार (प्रत्यक्षता) शक्य मानीत नाहीत ते केवळ अनुमानाच्या आधारेच टिकतात आणि ज्या प्रकारचे अंदाजयुक्त पुरावे ते देतात, ते सुद्धा बिनतोड नसतात. परिणामी बरेचसे बुद्धिवादी लोक जरी कडुर नास्तिक बनत नसले तरी ते दृढ विश्वासीही नसतात उलट विश्वास-अविश्वासाच्या सीमेवर अज्ञेयवादी (Agnostics) बनणे पसंत करतात. यापायी त्यांना केवळ परमात्म्याकडून परमप्राप्ती होत नाही उलट त्यांचे पाहून इतर बरेचसे सामान्य लोकही ईश्वर-

विन्मुख होतात. ह्या सर्वांचा परिणाम म्हणजे माणूस, आत्म्यांचा पिता-परमात्म्याला न मानल्याने अनाथ, असमर्थ आणि असहायच झालेला आहे.

आपण ईश्वर हा सृष्टीचा कर्ता आहे यावर चर्चा करित होतो. जे लोक असे मानतात ते म्हणतात की हे जग परमात्म्याने निर्माण केले आहे काहींचे म्हणणे आहे की प्रकृतीही (Matter) त्यानेच निर्माण केली. अन्य या मताचे आहेत की प्रकृतीसुद्धा परमात्मा व इतर आत्म्यांप्रमाणे अनादी आहे. पण एक कुंभार फिरत्या चाकावर ज्याप्रमाणे मडकी, घडे, सुर्या वगैरे बनवितो त्याप्रमाणे परमात्म्याने हे जग बनविले आहे. म्हणून आता जर त्यांना विचारले की परमात्म्याने जग कसे बनविले तर त्यावर ते अशा मनोरंजक कथा ऐकवितात ज्या पुराणात तसेच प्रत्येक धर्माच्या कोणत्या ना कोणत्या ग्रंथात आढळतात. ज्या ऐकून बुद्धिवादी लोक आश्चर्यचकित होतात. निराकार असूनही परमात्म्याने साकार जग कसे व का बनविले याचे काही समाधानकारक, तर्कसम्मत व युक्तियुक्त उत्तर न मिळाल्याने, वैज्ञानिकांनी जगाची रचना व त्याच्या प्रक्रियेसाठी शोध करण्यास प्रारंभ केला व महाविस्फोट (Big Bang) इत्यादी नावाने कित्येक सिद्धांत मांडले.

कोण्या एकाने म्हटले की ही सृष्टी एका घड्याळासारखी आहे. ज्याप्रमाणे एक घड्याळाची घड्याळ बनवून, चावी लावून देतो आणि नंतर त्यापासून वेगळा होतो नंतर ते बिघडल्यावर तो ठीक करतो. त्याचप्रकारचे कर्तव्य परमात्म्याचेही आहे. याच घड्याळाचे उदाहरण घेऊन त्यांनी हे सिद्ध करण्याचा प्रयत्न केला

की, घड्याळजीने बनविल्याशिवाय घड्याळ स्वतः काही बनू शकत नाही, त्याचप्रमाणे परमात्म्याने बनविल्याशिवाय ही सृष्टीसुद्धा बनू शकत नाही. अन्य मतांच्या लोकांचे म्हणणे आहे की घड्याळाचे उदाहरण काही योग्य नाही. परमात्मा तर साऱ्या कल्पात निर्माण व विनाशाच्या लहान-मोठ्या क्रिया करितच असतो. येथवर की त्याच्या इच्छेविना झाडाचे पानही हलत नाही. पण कट्टर तर्कवादी लोकांनी तर्क व विज्ञानाच्या आधारे दोन्ही प्रकारच्या वार्दीच्या समोर प्रश्नांची मालिकाच ठेवली त्यावर त्यांनी जे उत्तर दिले ते बऱ्याच वैज्ञानिकांना पटले नाही. यावर ईश्वरवादींनी म्हटले आहे की ईश्वर तर अनुभवाचा विषय आहे, हा काही वाद-विवादाचा विषय नव्हे. पण अनुभवसुद्धा तर्कसम्मत असला पाहिजे आणि त्याला कोणताही विरोध असता कामा नये.

आता प्रजापिता ब्रह्मा कुमारी ईश्वरीय विद्यालयाची तर गोष्टच मुळी सर्वांहून न्यारी आहे. येथे केवळ अनुमान नव्हे तर अनुभवही होतो आणि कित्येकांना दिव्य साक्षात्कार सुद्धा. या ज्ञानाचे स्त्रोतच स्वतः परमात्मा आहे; म्हणून एखाद्या माणसाद्वारे कल्पित व रचित वादावर येथील मान्यता आधारित नाहीत. पण जेव्हा या विवेकयुक्त अनुभूतीसाठी एखाद्या जिज्ञासूला सांगण्यात येते की यासाठी पवित्र बनणे तसेच योग्युक्त (परमात्म्याचे सत्य परिचयासहित स्मरण) होणे आवश्यक आहे. तेव्हा तो मनोविकार (काम, क्रोध वगैरे) सोडण्याऐवजी ईश्वरानुभूती करण्याची इच्छा सोडून देतो. कुसंग सोडण्याऐवजी सत्संगापासून विन्मुख होण्यास तो तयार होतो,

ईश्वराला नैवेद्य (भोग) दाखविण्यायोग्य भोजन सेवन करण्याऐवजी, ही नैवेद्य दाखविण्याची गोष्ट नाकारतो. सिनेमा पाहण्यास तिलांजली देण्याऐवजी प्रभू-दर्शनापासून दूर सरतो. तो आणि त्याची पत्नी-उभयंता-परमात्म्यासाठी तर 'वत्स', किंवा 'पुत्र', होत पण ते परमात्म्याला जावई आणि मुलगी किंवा मुलगा व सूनूच्या रूपाने भेटू इच्छितात. प्रजापिता ब्रह्माकुमारी ईश्वरीय विद्यालय जे त्याच्या बुद्धीस व शुद्ध मनोभावास संतुष्ट करण्याचे आव्हान स्वीकारते तरी तो बुद्धी व मन परमात्म्याशी जोडू देण्यास तयार होत नाही. कोणी तर म्हणतो की मी म्हातारपणी हे ज्ञान घेईन. जणू काय त्याला पक्के माहीत आहे की तो म्हातारा होईल. अन्य कोणी म्हणतो की मी तर आता म्हातारा झालो आहे, आता मी काय बदलणार! दुसरा म्हणतो की प्रथम ईश्वरानुभूती करवून द्या मग मी सारे दुर्गुण सोडेन. अशा प्रकारे 'मन गैरशिस्त आणि व्यर्थ तर्क ढीगभर' हे वचन तंतोतंत लागू पडते. तीच नारदाची गोष्ट की तो म्हणत होता की- "आहे कोणी स्वर्गात जाणार?" तेव्हा कोणी नातवाचे वा नातीचे लग्न झाल्यावर जाण्याचे निमित्त सांगत होता आणि कोणी मेहुण्याच्या बायकोच्या बहिणीला मुलगा झाल्यानंतर जाण्यास तयार होता!! पण आज आम्ही पुन्हा सांगतो, वारंवार सांगतो. "आहे कोणी प्रभुचा आवडता, आहे कोणी स्वर्गात जाणारा? आहे कोणी पवित्रतारूपी पानाचा विडा उचलून रावणाला राखेत मिळविण्याच्या सेनेत रामाचा बनणारा?"

(आधार ज्ञान विधी)

■ ■

विचारांचा उपवास

मनुष्य हा बुद्धिजीवी प्राणी आहे. आधुनिक युगामध्ये प्रगती करणारा मानव अनेकानेक सुख-सुविधांनी स्वतःला संपन्न करण्यासाठी कार्यशील असतो. प्रत्येकजण आपल्या जीवनामध्ये स्वतःला सर्वोपरी भरपूर होण्याची इच्छा बाळगतो ह्या इच्छांचा कुठेही अंत नाही. एकीची पूर्ती झाली की लगेच दुसरी इच्छा जन्म घेते. कधी-कधी खूप कष्ट करून इच्छा पूर्ण केल्या जातात तर काही ईश्वराच्या दारी पूर्ण व्हाव्या अशी इच्छा असते. ईश्वराने त्या पूर्ण कराव्या ह्या अट्टाहासापोटी आपण उपवास करत राहतो. कधी सोळा सोमवार तर कधी अकरा मंगळवार तर कधी आणि काही... खरंच असे उपवास करून आपल्या ह्या इच्छा पूर्ण होऊ शकतात का?

उपवास म्हणजे काय? तो कोणत्या प्रकारचा असावा हे जाणून घेणे गरजेचे आहे. काही गोष्टी परंपरागत चालत आल्या व त्याचा आपण अंगीकार केला. आजही काही श्रद्धाळू माणसे, उपवास म्हणजे काही खाद्य पदार्थ तसेच पेय ह्यांचा त्याग असेच समजतात. हे शरीर एक मशीन आहे त्याला सुद्धा विश्रांतीची गरज आहे. जसं पीठाच्या गिरणीला सुद्धा आठवड्यातून एक दिवस बंद ठेवले जाते त्याचप्रमाणे आपल्या पोटाला सुद्धा एक दिवस विश्रांती मिळावी ह्या हेतूने उपवास केला जायचा जेणे करून ह्या शरीररूपी मशीनचं ऑईलींग (Oiling) आणि क्लिनिंग (Cleaning) होऊ शकेल.

मनोविज्ञानामध्ये सांगितले जाते की, जर एखाद्या गोष्टीवर सतत आपण लक्ष दिले तर ती गोष्ट वृद्धीस पावते. ज्याला आपण संकल्पशक्ती असे सुद्धा

म्हणू शकतो. आज थोडा वेळ काढून जर आपण आपल्या मनाची तपासणी केली तर हे प्रकर्षाने जाणून येते की हे मन काही क्षणासाठी सुद्धा स्थिर राहत नाही. मनाच्या एकाग्रतेची कमी असल्याचे दिसून येते. मनामध्ये सतत विचारांचे वारे वाहत असतात. पण जर हे विचार नकारात्मक किंवा व्यर्थ असतील तर त्याचा दुष्परिणाम आपल्या शरीरावर तसेच जीवनावर ही होतो. जर स्वतःला भाग्यशाली किंवा सुखी-समाधानी बनवू इच्छित असाल तर विचारांचा उपवास करणे आवश्यक आहे.

प्रत्येक समस्येचे, दुःखाचे मूळ आपल्या विचारांमध्ये आहे. जसे एखादा आजार ठीक करण्यासाठी वेगवेगळ्या औषधांचा आपण वापर करतो पण आजाराला मूळापासून नष्ट करण्यासाठी कडू औषधे तसेच रोजच्या रोज काही नियम पाळले जातात. त्याचप्रमाणे दुःखांना, समस्यांना नष्ट करण्यासाठी आणि आयुष्यात सर्व काही प्राप्त करण्यासाठी विचारांना सकारात्मक दिशा देणे तितकेच महत्त्वाचे आहे. पूर्ण दिवस कदाचित सकारात्मक राहणे हे खूप मोठे आव्हान (Challenge) असू शकेल. पण दिवसभरामध्ये फक्त एक तास आपण नियमितपणे मनाला सकारात्मक विचारांनी भरण्याचा प्रयत्न अवश्य करावा. हा तासाभराचा अभ्यासही मनाला सुखद तसेच शक्तिशाली बनवण्यास मदत करू शकतो.

शरीर कार्यरत ठेवण्यासाठी जसं अन्न सेवनाच्या दिवसातल्या तीन ते चार वेळा आपण निश्चित करतो. ह्या अन्न पदार्थाद्वारे शरीराला आवश्यक अशी सर्व

ब्र.कु. नीता (बोरीवली पश्चिम)

जीवनसत्त्वे मिळावी ह्यावर विशेष लक्ष दिले जाते. त्याचप्रमाणे मनाला आवश्यक असणारे पवित्र, शक्तिशाली तसेच सुविचारांची सुद्धा वेळ निश्चित करावी जेणेकरून येणाऱ्या प्रत्येक समस्येला तोंड देण्याची शक्ती आपल्यामध्ये यावी.

आपल्या विचारांचा शरीरावर खूप मोठा प्रभाव पडतो हे ध्यानात ठेवावे. म्हणूनच मनाची तार ईश्वराशी जोडून विचारांची शुद्धी सतत करत राहणे हे आवश्यक आहे. भक्तिमार्गामध्ये उपवास तोच करू शकतो ज्याची ईश्वरावर श्रद्धा तसेच विश्वास आहे. **विचारांचा उपवास म्हणजे प्रत्येक विचार स्व-स्मृतीत तसेच ईश्वरस्मृतीमध्ये राहून करणे. थोडक्यात म्हणजे विचारांद्वारे ईश्वराबरोबर केलेला वास म्हणजेच विचारांचा उपवास.**

ह्या संगमयुगामध्ये शिव परमात्म्याने आपल्याला स्वःताची खरी ओळख (स्वमान) करून दिली. स्वतःला बघण्याचा एक नवा दृष्टिकोन दिला. जर त्या स्वमानांचा अभ्यास जागरूकतेने करित असाल तर नक्कीच खूप मोठी प्राप्ती आपणास अनुभवायला मिळू शकेल. जसं भक्तिमार्गामध्ये वेगवेगळ्या देवी-देवतांचे वार निश्चित केले आहेत. जसे शिव परमात्म्याचा सोमवार, गणपतीचा मंगळवार... तसेच आपणसुद्धा रोज वेगवेगळ्या स्वमानांचा अभ्यास करून पाहावा.

सोमवार : मी शिवशक्ती आहे.

मंगळवार : मी विघ्नविनाशक आहे.

बुधवार : मी पद्मापद्म भाग्यवान आत्मा आहे.

गुरुवार : मी परमपवित्र आत्मा आहे.

▶ पान ३२ वर

इंटरनेटच्या मायाजालापासून स्वतःचे रक्षण करा

- ब्र.कु. देवेन्द्र पटेल, मुलुंड (मुंबई)

आजकाल कॉम्प्युटर, लॅपटॉप तसेच मोबाइल फोनवर सोशल ॲप्स (APPS) चा वापर मोठ्या प्रमाणावर केला जातो. उदा. फेसबुक, व्हॉट्स-ॲप, ट्विटर, लिंकड-इन, माय-स्पेस, वुई चॅट इत्यादी. या ॲप्सचा वापर करताना त्यातील वाईट गोष्टींपासून स्वतःचे रक्षण करणे अत्यंत आवश्यक आहे. अन्यथा त्यापासून आपले फार मोठे नुकसान होऊ शकते. मला हे लक्षात येत नव्हते की शिवबाबा या दुनियेला वेश्यालय, रौख नर्क असे का म्हणतात. परंतु जेव्हा मी मोबाइल मधील काही ॲप्सचा वापर करू लागलो तेव्हा माझ्या लक्षात आले की हे कुणालाही आकर्षित करून आपल्या अधिन करू शकतात. जो त्यांच्या अधिन झाला तो त्यातून सुटणे अशक्य आहे. **आजकाल युवा वर्ग व्यसनांच्या इतका अधिन होत नाही जितका तो मोबाइल, इंटरनेट, सेल्फी व सोशल ॲप्सच्या अधिन सहजच होताना दिसतो.**

त्यामुळे ब्रह्मावत्सांना या ॲप्सचा वापर फारच जपून केला पाहिजे. असे नाही की आपल्याकडे वेळ आहे म्हणून व्हॉट्स-ॲप, फेसबुकवर चॅट (गप्पागोष्टी) करीत बसले. आधी बस वा ट्रेनने प्रवास करताना, ब्रह्मावत्स शिवबाबांची आठवण करीत असत, ज्ञानचर्या करीत असत, अनुभवांची लेन-देन करीत असत. परंतु आता अधिकसर मोबाइल, आय-पॅड वर गेम खेळताना दिसतात. परिणामी आपला वेळ व्यर्थ घालवतात.

तपस्या भंग करणारे मायाजाल

पुराणात एक कथा आहे की विश्वामित्राने कठोर तपस्या केली. त्याची तपस्या भंग करण्यासाठी इंद्र देवाने मेनकेला पाठवले.

मेनकेने त्याला आपल्या मायाजालमध्ये गुंतवून त्याची तपस्या भंग केली. आजकालच्या या सोशल ॲप्स ह्या आधुनिक मेनका वा रंभा यांच्याप्रमाणे मायाजाल पसरविणाऱ्या नाहीत का? जसे विश्वामित्राला बऱ्याच वर्षांनंतर याचा बोध झाला की मेनकाद्वारा त्याची तपस्या भंग करण्याचे षडयंत्र रचण्यात आले होते. तसे ब्रह्माकुमार-कुमारीनादेखील याचा बोध बराच उशिरा होतो की आपण मायेच्या जालमध्ये पूर्णपणे फसलो आहोत.

इंटरनेट हे जणू ब्रह्मांड-अस

महाभारतात अशी एक कथा आहे की द्रोणाचार्यांनी पांडवसेनेवर ब्रह्मांड-अस्र चालवले होते. जे ब्रह्मास्रापेक्षाही अधिक शक्तिशाली व विनाशकारी होते. या अस्राविषयीचे ज्ञान द्रोणाचार्यांनी अर्जुनाला तसेच आपला पुत्र अश्वत्थामा यांना दिले नव्हते. परंतु देवांच्या व सप्तऋषींच्या विनंतीला मात्र द्रोणाचार्यांनी सोडलेले ब्रह्मांड-अस्र परत घेतले होते.

आज संपूर्ण विश्वात मायेचा (अर्थात पाच विकारांचा) बोलबाला आहे. याआधी मायेने टी.व्ही., कॉम्प्युटर, इंटरनेटसारखे लाखो ब्रह्मास्र तर विश्वभरात सोडले होतेच परंतु जेव्हा तिच्या हे लक्षात आले की अजूनही अनेक ब्रह्माकुमार-कुमारी भगवंतांच्या श्रीमतावर चालतात तेव्हा मायेने अंतिम अस्र सोडले आहे. आता मोबाइल फोन तथा सोशल ॲप्सरूपी ब्रह्मांडअस्र चालविले आहे. हे महाभयंकर विनाशकारी असल्याने त्यापासून प्रत्येकाने स्वतःचे रक्षण करणे अति आवश्यक आहे.

आतापर्यंत कॉम्प्युटर केवळ इंग्रजी भाषा जाणणारेच चालवत होते. परंतु आजकाल अगदी अशिक्षित लोकसुद्धा

इंटरनेट, फेसबुक, व्हॉट्स-ॲप इत्यादींचा वापर करताना दिसतात. त्यांच्या हातातही स्मार्ट फोन पाहायला मिळतो. गंमत म्हणजे मोबाइल खरेदी करताना ते दुकानदाराला विचारतात की या फोनमध्ये फेसबुक, व्हॉट्स-ॲप वगैरे चालेल का?

आजकाल सर्वच क्षेत्रात इंटरनेटचा वापर केला जातो. बऱ्याच ठिकाणी तर इंटरनेट बंद होताच सर्व कारभार ठप्प होतात. भारतात सगळीकडे इंटरनेट सुविधा कशी पोहोचवता येईल यासाठी सरकार प्रयत्नशील आहे. त्यामुळे इंटरनेट ही आजकालची मुख्य गरज बनली आहे. इंटरनेट हे प्रगतीचे मोठे साधन बनले आहे. हे सर्व जरी खरे असले तरी या फायद्यांबरोबर त्याचे जे तोटे आहेत, त्यापासून आपण सावध असले पाहिजे. इंटरनेटचा यथार्थ उपयोग केला पाहिजे. त्याचा दुरुपयोग करता कामा नये. उदा. आजकालची युवा पिढी एकही पिकचर पाहायचा सोडत नाही. कारण कुठलाही पिकचर 'पेन ड्राइव्ह' वर कॉपी करून अगदी सहज बघता येतो. कित्येक जण तर फावल्या वेळात हेच काम करतात. मग विचार करा की सुसंस्कृत, कार्यक्षम युवा पिढी कशी निर्माण होईल? **या अनुषंगाने पतितपावन शिवबाबांची पुढील महावाक्ये अतिशय उद्बोधक आहेत - "सबसे गन्दी बिमारी हैं बाइसकोप। अच्छे बच्चे भी बाइसकोप में जाने से खराब हो जाते हैं। बाइसकोप देखने वालो में विकार की आकर्षण अवश्य होगी। इसलिए ब्रह्माकुमार-कुमारियोंको बाइसकोप में जाना मना है।"**

स्वतःचे रक्षण कसे कराल?

माझ्या संबंध-संपर्कातील एक

ब्रह्माकुमार, जो माझा मित्र आहे, त्याने मागील वर्षापासून फेसबुक तसेच व्हाॅट्स-अॅपचा वापर बंद करून टाकला. असे करण्यामागील त्याचा उद्देश असा होता की या दोन्ही अॅप्समुळे त्याचा बराच वेळ व्यर्थ जात होता. यावर्षी तो जेव्हा मधुवनमध्ये योग भट्टीसाठी गेला होता तेव्हा क्लासमध्ये सर्वांना विचारण्यात आले की सोशल अॅप्समुळे आपला वेळ व्यर्थ जातो असे कोणाला वाटते? तेव्हा उपस्थित सुमारे ३ हजार कुमारांनी हात वर केला. त्यानंतर त्यांना विचारण्यात आले की सोशल अॅप्सचा वापर करणार नाही, अशी प्रतिज्ञा कोण करतो? तर बहुतांश सर्वांनी हात वर केला.

आपण देखील यापासून प्रेरणा घेतली पाहिजे व सोशल अॅप्सचा वापर कमीत कमी करण्याचा दृढ निश्चय केला पाहिजे. दिवसाभरात केवळ १५ ते २० मिनिटांसाठी त्याचा वापर करायला हरकत नाही; तो देखील ईश्वरी सेवेसाठी कारण आपण सर्वजण हे जाणतो की संगमयुगातील एक-

एक सेकंद अतिशय मूल्यवान आहे. तो जर आपण सोशल अॅप्सच्या अधिन होऊन व्यर्थ घालवला तर भविष्यासाठी कमाई जमा करू शकणार नाही.

फित्येक ब्रह्मावत्स आपला एक गुप बनवून, व्हाॅट्स-अॅपद्वारे शिवबाबांची मुरली, गीत, कविता, क्लासेस व अन्य आध्यात्मिक साहित्याचे आदान-प्रदान करित असतात. यासाठी थोडासा वेळ दिला तर ही चांगलीच गोष्ट आहे. **परंतु त्याचबरोबर आपला दैनंदिन योगाचा चार्ट (किमान ८ तास) कसा वाढेल याकडे अधिक लक्ष देणे आवश्यक आहे. समयानुसार आता ज्ञानाचा विस्तार खूप झाला आहे. आपण जर त्यासाठीच आपला वेळ देत राहिलो तर योग-तपस्या कशी होईल? आपण ज्ञानस्वरूप अव्यक्त फारिस्ता कसे बनू?**

तात्पर्य म्हणजे मोबाइलचा वापर अत्यंत काळजीपूर्वक करणे आवश्यक आहे. त्याचे जसे अनेक फायदे आहेत तसे काही तोटेही आहेत, हे विसरता कामा

नये. मोबाइलचा वापर परिचितन व व्यर्थ गप्पागोष्टींसाठी कधीही करता कामा नये कारण परिचितन हे पतनाला कारणीभूत ठरते. त्याचबरोबर बरेच जण व्हाॅट्स-अॅप, फेसबुकवर आपल्या मित्रमंडळींबरोबर चॅटींग करण्यात आपला बहुमोल वेळ वाया घालवतात. वास्तविक संगमयुगात आपला मुख्य पुरुषार्थ आहे- देहसहित देहाचे सर्व संबंध विसरून, स्वतःला आत्मा समजण्याचा. आत्मअभिमाना बनण्याचा. परंतु जर आपण देहाच्या संबंधातच गुरफटून राहिलो तर आत्मअभिमाना व परमात्म अभिमाना कसे बनणार? त्यामुळे आपणच हा निर्णय घ्या की मला 'फेसबुक' वर राहायचे की शिवबाबांच्या 'सेफबुक' वर राहायचे? शिवबाबांच्या सेफबुक मध्ये अर्थात त्यांच्या हृदय सिंहासनावर. त्यामुळे तुम्हीच विचारपूर्वक निर्णय घ्या. कारण हा जर निर्णय चुकला तर अंतिमसमयी पश्चाताप करावा लागेल. त्यामुळे वेळीच सावध व्हा व श्रीमतावर चाला. त्यातच आपले परम कल्याण आहे. ■■

▶ पान ११ वरून राहून ट्रस्टी जीवन जगत आहोत; तसेच

किती शिवबाबांच्या श्रीमतानुसार चालत आहोत त्या आधारावर आपले वर्तमान व भविष्यातील जीवनाचे प्रारब्ध बनत असते. म्हणून आपल्या जीवनात सर्व प्रकारची शुद्धता आणली पाहिजे. आपले जीवन जितके स्वच्छ असेल तितके ते उजळून निघेल. मॅनेजमेंट गुरुंनी म्हटलेले आहे की, आपले जीवन जेवढे clean व clear असेल तितके आपण सर्वांच्या विश्वासास पात्र बनू. जेवढे आपले जीवन शुद्ध बनेल तितके सतोप्रधान समयानुसार आपण या सृष्टीरूपी रंगमंचावर येऊन आपला पार्ट बजावू शकू.

ईश्वरीय जीवन एक प्रकारे ऑलिम्पिक खेळासारखे आहे. ज्यात

आहे एक लांबची शर्यत व दुसरी आहे उंच उडी. सृष्टीरूपी रंगमंचावर ५००० वर्षांच्या दीर्घ कालावधीत आपण कधी येणार त्यास लांबची शर्यत म्हणता येईल व किती उच्च पद मिळणार हे हाय जम्पवर (उंच उडीवर) अवलंबून असेल. जसे ऑलिम्पिकमध्ये प्रथम येणाऱ्यास सुवर्णपदक, दुसऱ्या क्रमांकाला रजतपदक व तिसऱ्या क्रमांकासाठी कांस्य पदक मिळते. तसेच संगमयुगी जीवनसुद्धा एक रेस आहे, एक खेळ आहे. यातही जे सुवर्णपदक घेतील, ते सत्ययुगी दुनियेत श्रेष्ठ पद प्राप्त करतील आणि सुवर्णयुगात येतील; दुसऱ्या क्रमांकावर येणारे त्रेतायुगात येतील आणि बाकी सर्व नंतर क्रमशः येत राहतील. अशाप्रकारे या ड्रामाच्या ऑलिम्पिक रेसमध्ये आपण

सारे लांबची शर्यत (Long Race) आणि उंच उडी (High Jump) मध्ये किती गुण घेऊ शकतो हे आपल्यावरच निर्भर आहे. यासाठी आपल्या वर्तमान ब्राह्मण जीवनाला खुप श्रेष्ठ बनवावे लागेल. आपले आचरण, व्यवहार अत्यंत शुद्ध बनवावा लागेल. आपण प्रत्येक परिस्थितीचा जेवढा सामना करू व उत्तीर्ण होऊ, तितके उजळून शुद्ध बनू आणि सृष्टीच्या आरंभकाळापासून येऊन आपले राज्य करू शकू. या शुद्धतेला आपल्या जीवनात अंगिकारूनच आपण 'मास्टर ऑफ डिव्हाइन अॅडमिनिस्ट्रेशन' होऊ आणि विजयी बनू.

(भावानुवाद : बी.के. जयश्रीबहेन)
मुंबई, विक्रोळी.)

निश्चयबुद्धी विजयन्ति

- ब्र.कु. सीता, श्रीनगर (ठाणे)

दिनांक २४ एप्रिल २०१६ रोजी घाटकोपर सब झोनद्वारे आदरणीय राजयोगिनी नलिनी दीदी यांनी अचार्य अत्रे या मैदानावर, महाराष्ट्रातील पाण्याची समस्या दूर करण्यासाठी विशाल कार्यक्रम आयोजित केला होता. या कार्यक्रमाचे नाव होते. 'जलतत्वासाठी शुभभावना' त्याअंतर्गत महाराष्ट्रातील पाण्याची समस्या दूर करण्यासाठी योगभट्टी ठेवली होती. या कार्यक्रमात मुंबईतील सर्व ब्रह्मावत्स सहभागी होणार असल्याने 'मुंबई मेडिटेटिंग' असेही नाव दिले होते. भट्टीची वेळ सकाळी ६ ते ८ अशी होती. म्हणतात ना आपण देवाकडे पाण्यासाठी साकडे घातले आणि प्रकृतीची माफी मागितली तर नक्कीच आपली समस्या दूर होईल. या आशेच्या किरणाने सर्व सेंटरच्या दीदी उमंग-उत्साहाने या कार्यक्रमात सहभागी होणार होत्या.

मला योग करण्यासाठी नेहमीच उमंग-उत्साह असतो. परंतु यावेळेस अधिक उत्सुकता होती. कारण असे होते की, महाराष्ट्रातील (प्रामुख्याने विदर्भातील) बंधु-भगिनी नेहमी पाण्याच्या समस्येमुळे चिंतीत असत. त्यांचे बोल ऐकून मला वाईट वाटत असे. त्यामुळे यावेळी मी सकाळी ५.३० वाजता योगभट्टीला जरूर जायचे ठरवले होते. तसेच आमच्या सेंटरमधून आम्ही एक बस केली होती. परंतु बस वेळेवर पोहोचेल की नाही, याविषयी मला शंका होती. म्हणून मी कारने जायचे ठरवले. त्यानुसार मी सेंटरमधून ५ वाजून १५ मिनिटांनी निघाली.

कारमध्ये बसल्यानंतर हायवेवरून

जाताना ती फार धीम्या गतीने जात होती. अचानक टायर पंक्चर झाले. ड्रायव्हरने अर्जेंट ब्रेक लावून कार थांबवली परंतु मागून येणाऱ्या ट्रकने कारला ठोकले. फार मोठा आवाज आला. त्यावेळेस मला वाटले की जणू आभाळच कोसळले. मी ड्रायव्हरला विचारले की काय झाले? त्यावर तो म्हणाला की शिवबाबांनी आपल्याला मोठ्या विघ्नानून वाचवले. मी लगेच शिवबाबांना मनापासून धन्यवाद दिले.

घटनास्थळी गर्दी जमा झाली. मागून एक कार येत होती. त्यांनी आमच्या कारची अवस्था बघून, गाडी थांबवली. आणि घाबरून म्हणाले, 'दीदी, चला, आपण लवकरात लवकर दवाखान्यात जायला हवे. तुमचा रक्तस्त्राव फार होत आहे. त्यावर मी त्यांना सांगितले की मी दवाखान्यात नंतर जाईन पण तुम्ही आधी योगभट्टीला घेऊन जा.' योगभट्टीमध्ये पोहोचल्यानंतर रक्तस्त्राव आपोआप थांबला. योगभट्टीची वेळ दोन तास होती. या कालावधीत माझा योग अतिशय छान लागला.

आमच्या सेंटरच्या सर्व बंधु-भगिनींनी विचारले की दीदी तुम्हाला कसे काय लागले? तेव्हा मी त्यांना मुरलीतील बाबांचे महावाक्य सांगितले की 'हर विघ्न मेरे पास से होकर गुजरता है। इसलिए बाबाने मुझ बच्चीको बचाया।' हा अनुभव मी तुमच्यासमोर ठेवताना सांगू इच्छिते की कुठलेही विघ्न आल्यावर घाबरून न जाता, शिवबाबांच्या आठवणीत राहून हिंमतीने त्याला तोंड द्यावे. शिवबाबांची मदत आपल्याला अवश्य प्राप्त होते.

दोन तासाच्या योगभट्टीनंतर मी

मनात गाडीच्या अवस्थेबद्दल विचार केला. आम्हाला थोडे लागले होते. परंतु गाडीची अवस्था फारच खराब होती. नंतर मी औषधोपचारासाठी दवाखान्यात गेली. तेथून आल्यावर सेंटरच्या सर्व बंधु-भगिनींना सांगितले की शिवबाबांच्या श्रीमतावर नेहमी चालत राहा म्हणजे तुमचा नक्कीच विजय होत राहिल. दुसरा एक विचार मनात आला की संगमयुगात मी आपले जीवन शिवबाबांना समर्पित केले असल्याने, त्यांनीच मला सुरक्षित ठेवले व सर्वशक्तिवान हे त्यांचे टाइटल सिद्ध करून दाखवले. त्याचबरोबर सर्वात आनंदाची गोष्ट म्हणजे या संघटित योगभट्टीचा अतिशय चांगला परिणाम पाहायला मिळत आहे. सध्या महाराष्ट्रात सर्वत्र चांगला पाऊस पडत आहे. तसेच विदर्भातील लातूर, परभणी, उस्मानाबाद इत्यादी भागातही पावसाने दमदार हजेरी लावली आहे. ही सारी शिवबाबांचीच किमया वा कृपाप्रसाद होय. योग तपस्याद्वारे होणाऱ्या प्राप्तीविषयी पुढील ओळी अतिशय अर्थपूर्ण आहेत. त्या सदैव लक्षात ठेवा-

तप तप कर निखरेगा जीवन
तप कर बनले देव महान
तप से मिलता जीवन का सुख
तप से मिलता जीवन दान
तपस्या ही जीवन की है सच्ची
सुन्दरता...

निंदकाचे घर असावे शेजारी

- ब्र.कु. भगवानभाई, शांतिवन (आबू रोड)

आपण केलेल्या प्रत्येक कर्माची प्रशंसाच व्हावी, असे प्रत्येकाला वाटते. परंतु कधी-कधी त्या कर्मांमध्ये काही कमतरता सुद्धा असू शकते. परिणामी आपल्या कार्याची निंदा सुद्धा होऊ शकते. म्हणूनच आपण निंदा ऐकण्याची देखिल तयारी ठेवली पाहिजे. सदैव लक्षात ठेवा की जिथे प्रशंसा होते तेथे काही जणांकडून निंदा सुद्धा होणारच. तसा विचार केला तर आपण केलेल्या कामातील चुका आपण स्वतः सहजपणे काढू शकत नाही. कारण ते काम आपल्या बुद्धीप्रमाणे बरोबर असते. परंतु जर एखादी दुसरी व्यक्ती त्यातील चुका दाखवित असेल तर त्यांचा आपण स्वीकार केला पाहिजे. एवढेच नव्हे तर त्या व्यक्तीचे मनापासून आभार मानले पाहिजेत. जसे एखाद्या विद्यार्थ्याचा पेपर शिक्षक तपासून देतो, त्यातील चुका दाखवतो, त्यावेळीच विद्यार्थ्याला आपली चुक लक्षात येते व ती तो सुधारू शकतो. तसाच आपला निंदक हा सुद्धा एकप्रकारे आपला शिक्षक आहे त्यामुळे त्याचा तिटकारा न करता, त्याला धन्यवाद दिले पाहिजेत.

निंदक हाच आपला खरा मित्र

आपली प्रशंसा ऐकायला सर्वांना आवडते. परंतु आपली निंदा ऐकताना मनाला दुःख होते. निंदा करणाऱ्याला आपण आपला शत्रु मानतो. परंतु हे लक्षात ठेवा की गुलाबाची सुगंधी फुले येण्यासाठी त्या रोपट्याला दुर्गंध येणारी खते घालावी लागतात. त्याचप्रमाणे निंदा, ग्लानी व अपमान या गोष्टी आपल्या जीवनात खताचे काम करतात. जेव्हा

आपण या खतामधून सुद्धा सकारात्मक चिंतन करीत राहू तेव्हाच आपल्या जीवनात सद्गुणरूपी सुगंधी फुले येतील. तात्पर्य म्हणजे आपला सर्वांगीण विकास व्हावा यासाठी निंदारूपी खत गरजेचे आहे. गुलाबाला सुवासिक बनविण्यासाठी त्यावर सतत सुगंधी द्रव्याचा शिडकाव करीत राहिलो तर ते रोपटे मरून जाईल. तसेच एखाद्याच्या कार्याची सातत्याने केवळ प्रशंसाच करीत राहिलो तर त्याची प्रगती खुंटेल. त्याला आपल्या दोषांची जाणीवच होणार नाही, त्यामुळे निंदक हाच आपला खरा मित्र आहे. अशा मित्रांची अधून-मधून अवश्य भेट घ्यावी. कारण निंदा आपल्याला जागृत करते आणि प्रशंसा आपल्याला झोपविते. म्हणून जिथे आपली प्रशंसा होत असेल तेथून कान बंद करून निघून जा. प्रशंसा एखाद्या फुगवलेल्या फुग्याप्रमाणे असते, जो कधीही फुटू शकतो. याउलट आपली निंदा ऐकून जो स्वतःमध्ये परिवर्तन करतो, तो परिस्थिती रूपी वादळामध्येसुद्धा सफल बनू शकतो. दिवसेंदिवस त्याची प्रगती होत जाते. ज्यावेळी एखादी व्यक्ती आपल्यातील त्रुटी व कमतरता वर्णन करते तेव्हा आपल्या जीवनातील सफलतेचे दरवाजे आपोआप उघडतात. कारण त्या त्रुटी आपल्या जीवनातून काढण्याचा आपण प्रयत्न करतो. त्यामुळे निंदक हा आपला एक शिक्षक, खरा मित्र व शुभचिंतक सुद्धा आहे. म्हणून निंदकाच्या इशाऱ्याला समजून जर आपण पुरुषार्थ केला तर आपल्याला सफलता अवश्य प्राप्त होते.

निंदा एखाद्या कडल्या औषधासारखी आहे

सुरुवातीला जेव्हा एखादी व्यक्ती आपल्या कार्याची निंदा करते तेव्हा ती आपल्याला ऐकवत नाही. चारचौघात केलेली निंदा तर एखाद्या बाणाप्रमाणे हृदयामध्ये आघात करते ती एखाद्या कडू कारल्यासारखी कडवट वाटते. परंतु अशा कडू कारल्याला पचविणे गरजेचे असते. त्यानेच आपण निरोगी बनतो. म्हणूनच आपली निंदा करणाऱ्याला नेहमी क्षमा करा. मनामध्ये त्यांचे आभार माना. कारण त्यानेच आपले दोष दाखवून, एक प्रकारचा आरसा आपल्यापुढे ठेवला. माझ्या व्यक्तीगत जीवनामध्ये तर असे अनेक अनुभव आहेत जे मी माझ्या लेखातून वेळोवेळी लिहिलेच आहेत. माझ्या जीवनामध्ये मी स्वतःला मजबूत बनविण्यासाठी आणि सफलता प्राप्त करण्यासाठी स्वतःची निंदा ऐकायला सुरुवात केली. जे कोणी माझी निंदा करीत असत; त्यांना मी खऱ्या अर्थाने दोस्त बनविले. अधून-मधून त्यांची भेट घेऊन, ते काय म्हणतात हे शांत चित्ताने ऐकून घेतले व स्वतःमध्ये परिवर्तन करत गेलो. फलस्वरूप माझ्या जीवनात अनेक प्रकारच्या कला व गुण येत गेले. स्थिती मजबूत होत गेली. त्याविषयी एक उदाहरण मी आपल्यापुढे मांडू इच्छितो.

मी जेव्हा दिल्लीवरून शांतिवनमध्ये सेवेसाठी आलो, तेव्हाची ही गोष्ट आहे. त्यावेळी सलग २-३ वर्षांपर्यंत 'निरंतर योगी बनण्याची यथार्थ विधी' या एकाच विषयावर, डायमंड हॉलमध्ये माझा क्लास होत असे. प्रत्येक ग्रुपमधील

ब्रह्मावत्स वेगवेगळे असायचे. म्हणून मी तीच-तीच उदाहरणे देऊन क्लास जसाचा तसा रिपीट करीत असे. क्लास करून ज्यावेळी डायनिंग हॉलमध्ये भोजन करायला जात असे तेव्हा माझी निंदा करणारी काही मंडळी सर्वांच्या समोर म्हणत, 'काय भगवानभाई, तुमच्याजवळ फक्त एकच विषय आहे का? तुम्ही नेहमी एकाच विषयावर क्लास करता आणि तीच-तीच उदाहरणे देता. तुमच्याजवळ फक्त एवढंच ज्ञान आहे का? तुमच्याजवळ आणखी काही विषय नसतील तर कशाला क्लास करता? अशाप्रकारे टॉन्टिंग नेहमीच चालत असे. हे ऐकून काही जण मला म्हणत की तुम्ही त्या टेबलावर भोजनासाठी का बसता?' ते नेहमी तुमची निंदा करतात. तुम्ही तर इतका चांगला क्लास केला होता तो ऐकून सर्वांनी टाळ्यासुद्धा वाजवल्या होत्या. परंतु मी नेहमी जिथं माझी निंदा वा ग्लानी होत असे त्याच टेबलावर बसून भोजन करीत असे. याचा परिणाम असा झाला की मी नवीन-नवीन विषयावर क्लासेस करण्यासाठी विचार सागर मंथन करू लागलो. यातूनच आज जवळ-जवळ २०० विषयावर क्लासेस करण्याची माझी तयारी झाली आहे. तसेच सुमारे ९०० पेक्षा अधिक उदाहरणे माझ्याजवळ तयार केली आहेत, आता फक्त डायमंड हॉलमध्येच नव्हे तर संपूर्ण भारतात भट्टीसाठी मला निर्मात्रित केले जाते. शाळा, कॉलेजस् व जेलमधून विविध प्रकारचे कार्यक्रम मी करीत असतो. इतकंच नव्हे तर माझ्या क्लासेसच्या रेकॉर्डस् देखील बनविण्यात आल्या आहेत. ही सगळी आहे माझी निंदा करणाऱ्या मित्रांची कमाल! ज्यांनी माझ्यात इतके परिवर्तन घडवून आणले. म्हणूनच म्हटलं जातं- 'निंदकाचे

घर असावे शेजारी' सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे निरहंकारी बनून जो आपली निंदा शांतपणे ऐकून, स्वतःमध्ये परिवर्तन करू शकतो तोच आपल्या जीवनाला महान बनवू शकतो.

निंदा करणारेसुद्धा दोन प्रकारचे असतात. १) आपले शुभचिंतक २) आपले विरोधी वा अशुभचिंतक. या दोन्ही निंदा करणाऱ्यांमध्ये मोठा फरक असतो. जो आपला शुभचिंतक आपल्या कामातील त्रुटी काढतो, त्यामागे त्याचा सकारात्मक भाव लपलेला असतो. अशा शुभचिंतकाची निंदा ऐकून, आपण जर स्वतःमध्ये परिवर्तन केले तर आपण जीवनात सफल बनू शकतो. परंतु आपला अशुभचिंतक जेव्हा आपली निंदा करतो, त्यात मात्र घृणाभाव, वैरविरोध, नकारात्मक भाव सामावलेला असतो. त्याला असे वाटते की याने चांगले कर्म करणे सोडून द्यावे. याला त्यात असफलता प्राप्त व्हावी अशा निंदकाकडे दुर्लक्ष केले पाहिजे. त्याने केलेली निंदा ऐकून न ऐकल्यासारखे केले पाहिजे व आपण हाती घेतलेले चांगले काम निर्धाराने चालूच ठेवले पाहिजे. मुख्य म्हणजे अशा प्रकारच्या निंदकापासून स्वतःला सावधान करणे, अत्यंत गरजेचे आहे.

निंदा तोच सहन करू शकतो जो निरहंकारी आहे

आपल्याला कोणत्याही कलेचा, विशेषतेचा, गुणाचा वा कार्याचा अभिमान येता कामा नये. जर का अभिमान आला तर आपण जरासुद्धा निंदा सहन करू शकत नाही. अभिमानी व्यक्तीला निंदा ही अपमानाच्या रूपामध्ये अनुभवास येते आणि मग सारी खीटपीट सुरू होते. त्यामुळे निरहंकारी बनून राहणाराच

आपली निंदा शांतपणे ऐकून, स्वतःने परिवर्तन करू शकतो. फलस्वरूप आपले जीवन सफल करू शकतो.

एकदा एका मूर्तिकाराला आपल्या कलेचा अभिमान जागृत होतो व त्याला वाटू लागले की माझ्यासारखा मूर्तिकार या दुनियेत दुसरा कोणी नाही. त्याला वाटले की आपण यमराजला सुद्धा फसवू शकू. म्हणून त्याने आपल्या सारख्या दहा मूर्ती बनविल्या आणि जेव्हा मरण जवळ आले तेव्हा त्या मूर्तीसमवेत लपून बसला. यमराज त्या मूर्तिकाराचे प्राण घेण्यासाठी आला परंतु त्याला हे कळना की यातील नेमका मूर्तिकार कोण आहे कारण सर्वच एकसारखे दिसत होते. तेव्हा यमराजने एक युक्ती केली. तो म्हणाला की हा मूर्तिकार किती चांगला आहे. फक्त त्याने एक चूक मात्र केली आहे. ते शब्द ऐकताच मूर्तिकाराचा अभिमान जागृत झाला. तो म्हणाला, कोणती चूक झाली महाराज? मी तर जगप्रसिद्ध मूर्तिकार आहे. असे बोलताच यमराज म्हणाला की मी तूलाच घेण्यासाठी आलो आहे. तात्पर्य म्हणजे अहंकारी व्यक्ती जरासुद्धा आपली चूक वा निंदा ऐकून घेऊ शकत नाही.

सर्वात महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे जितकी आपण प्रगती करू लागतो तितके आपले विरोधक वाढू लागतात. परिणामतः निंदाही वाढत जाते. अशावेळी निंदा करणाऱ्या व्यक्तींवर नाराज होण्याऐवजी, त्यापासून काहीतरी चांगला धडा घ्या तरच आपली सदैव उन्नती होत राहिल. त्याचबरोबर आपली जीवनरूपी फुलबाग नम्रता, सहनशीलता, धैर्यता, मधुरता, हर्षितमुखता, दिव्यता इत्यादी दिव्य गुणरूपी फुलांनी फुलून जाईल. ■■

श्रीमत पालन हाच सुखमय जीवनाचा आधार

माझा लौकिक जन्म गडचिरोली जिल्ह्यातील पुराडा या छोट्याशा गावात, गरीब कुटुंबात झाला. लहानपणापासूनच माझ्यात अंतर्मुखतेचा गुण होता. त्यामुळे मी स्वतःशीच बोलायचो, खेळायचो, कृष्णाच्या फोटोला अगरबत्ती लावून विचार करीत बसायचो की मी जर कृष्णासमान बालक असतो तर! एवढेच नव्हे तर कृष्णासारखा पोशाख घालून पहायचो. कृष्णासारखे ऐटीत रहायला मला खूप आवडायचे.

लौकिक पिता सोडून गेले अन् पारलौकिक पिता मिळाले

पहिल्या वर्गापासूनच लौकिक आई-वडिलांपासून दूर, घोट या गावी मोठ्या भावाकडे शिकत असताना, वयाच्या दहाव्या वर्षीच वडील मरण पावल्याची दुःखद घटना कळली. त्यामुळे मन सुन्न झाले. बालपणातच पितृप्रेमाला मुकल्याचे शल्य मनात निर्माण झाले. त्याच कालावधीत नवीन आशेचा किरण जीवनात आला. माझे लौकिक शिक्षक ब्र.कु. लखमाभाई यांनी मला 'मनाची शांती' हे पुस्तक वाचायला दिले. ते वाचल्यावर मला पारलौकिक पिता शिव परमात्म्याचा सत्य परिचय प्राप्त झाला. फलस्वरूप माझे संपूर्ण दुःख दूर झाले व लौकिक पित्याची कमतरता शिवबाबांच्या ज्ञानाने भरून निघाली.

लौकिक व अलौकिक कार्यातील सफलता

वयाच्या अकराव्या वर्षापासून मी नियमित राजयोगाचा अभ्यास करू

लागलो. त्यामुळे अर्थातच अशुद्ध भोजनाचा त्याग केला. लौकिक अभ्यासाकडेही लक्ष दिले. परिणामतः इयत्ता १ली ते १०वी पर्यंत मला शाळेतून पहिला क्रमांक मिळाला. तसेच माझ्या संबंध-संपर्कात येणाऱ्या सर्वांशी माझे प्रेमाचे नाते होते. ही सारी किमया शिवबाबांची होती. शिक्षण काळातच मी ज्ञानमार्गात चालू लागल्याने माझे शिक्षणाकडे दुर्लक्ष होईल व मी भविष्यात संन्यासी बनेल, या भीतीपोटी वडील भावाकडून मला बराच विरोध झाला. प्रसंगी मारही खावा लागला. परंतु शिवबाबांवर असलेल्या दृढ निश्चयाच्या बळावर, मी सर्व सहन करून, पदवीपर्यंतचे शिक्षण यशस्वीपणे पूर्ण केले. त्यामुळे आज मी स्वावलंबी व बंधनमुक्त जीवनाचा आनंद श्रीमतानुसार घेत आहे. आनंदाची गोष्ट म्हणजे माझे लौकिक कुटुंब ज्ञानात चालते. तसेच काही संबंधी सहयोगी बनले आहेत.

मला सुरुवातीपासून ईश्वरी सेवेची खूप आवड होती. ईश्वरी सेवेनेच अविनाशी भाग्य बनते, हे मुरलीतील महावाक्य हृदयात बिंबले होते. त्यामुळे गडचिरोली सेवाकेंद्राच्या दीर्दीच्या निर्देशानुसार ठिकाणिकाणी आध्यात्मिक प्रदर्शनी व शिबीराचे आयोजन करण्यात आले. फलस्वरूप ६ ठिकाणी गीता पाठशाळा सुरू झाल्या. तसेच कुरखेडा परिसरातील १०० हून अधिक वी.आय. पीना माउंट आबू येथे शिबीरासाठी व संमेलनासाठी घेऊन जाण्याची संधी मला शिवबाबांनी दिली. त्यामुळे अनेकांना सत्कर्म करण्याची, आत्मिक बळ

- ब्र. कु. डॉ. गोवर्धन गहाणे,
पुराडा (गडचिरोली)

वाढविण्याची व परमात्म अनुभूति करण्याची प्रेरणा प्राप्त झाली. सुखमय जीवनाचे रहस्य त्यांच्या लक्षात आले की प्रत्येक मनुष्यामध्ये जे पाच विकार कमी-अधिक प्रमाणात आहेत, तेच दुःखाचे मूळ कारण आहे. त्यापासून मुक्त झाल्यानेच आपण सदा सुखाचा अनुभव करू शकतो.

भोलानाथ शिवबाबा मनातील गोष्ट ऐकतो

मी जानेवारी २००५ मध्ये मधुवनच्या पांडव भवनमध्ये सेवेसाठी गेलो होतो. त्यावेळी कडाक्याची थंडी होती. थंडीपासून बचाव करण्यासाठी माझ्याजवळ फक्त स्वेटर होते. माझ्या मनात विचार आला की इतरांप्रमाणे माझ्याजवळही सफेद कोट असता तर बरे झाले असते. खरोखर आश्चर्य म्हणजे रात्री ८ वाजता मी शांतीस्तंभजवळ फेरफटका मारून, भोजनासाठी जात असताना एक अनोळखी भाई झटपट माझ्याजवळ आला व त्याने सफेद कोट माझ्या खांद्यावर ठेऊन इमारतीच्या आड दिसेनासा झाला. मला 'नको' म्हणण्यासाठी देखील वेळ मिळाला नाही. मला कळून चुकले की

ही किमया जानीजाननहार भोलानाथ शिवबाबांची होती. आपल्या मुलांच्या गरजा आवश्यकतेनुसार शिवबाबा जरूर कोणामार्फत तरी अवश्य पूर्ण करतात, हे मी अनुभवाने सांगू इच्छितो. आजवर मी स्वउत्तरीचे अथवा विश्वकल्याणाचे (ईश्वरी सेवेचे) जे कार्य ठरवले, ते निर्विघ्नपणे पूर्ण झाले. हेच तपस्वी जीवनाचे फळ होय.

शारीरिक आजारावर राजयोगाद्वारे मात

सन २०१३ मध्ये मला अचानक सायटिका आजाराने ग्रासले. माझा डावा पाय आखडला. त्यामुळे मी चालू शकत नव्हतो. सहा महिने निरनिराळ्या डॉक्टरांकडे उपचारासाठी गेलो. एक्स-रे, एम.आर.आय् वगैरे काढला. त्या आधारे पाठीच्या मणक्याचे ऑपरेशन करण्याचा सल्ला दिला. त्यासाठी सुमारे ५० हजार रुपये खर्च होईल असे सांगितले. परंतु इतका खर्च करणे मला शक्य नव्हते. अशावेळी शिवबाबांनी मुरलीतून मला धीर दिला व श्रीमतानुसार आपली दिनचर्या नियमित चालू ठेवायला सुचविले. त्यानुसार मी दररोज अमृतवेळेला उठणे, २१ दिवस विशेष रोग मुक्तीसाठी योगाभ्यास करणे, ज्ञानाचे मनन-चिंतन

या गोष्टी केल्या. त्याचबरोबर आयुर्वेदिक व नैसर्गिक उपचार चालू ठेवले. फलस्वरूप मी त्या २१ दिवसाच्या राजयोगाच्या विशेष अभ्यासाने पूर्णपणे रोगमुक्त झालो. आज मी पूर्वीसारखा चालू शकतो व ईश्वरी सेवेसाठी धावू शकतो. अशारितीने कर्मभोगावर योगबलाने विजय प्राप्त झाला.

ब्रह्माकुमार जीवन हेच खरे सर्वश्रेष्ठ जीवन

आज मनुष्य सुख, शांती, संपत्ती, पद, प्रतिष्ठा प्राप्त करण्यासाठी अहोरात्र धडपड करीत आहे. जसे एखादी हरिण मृगजळाच्या मागे धावत असते. त्यामागे धावता-धावता त्याची दमछाक होते. तशीच गत आजच्या माणसाची आहे. नेमकी याउलट स्थिती अलौकिक जीवन जगणाऱ्या ब्रह्मावत्सांची आहे. मी गेल्या २८ वर्षांपासून ज्ञानमार्गात कुमार जीवनाचा आनंद घेत आहे. कुमार जीवन अर्थात पवित्र निर्विकारी जीवन. संगमयुगी या जीवनात जे सुख आहे, ते खरोखर अवर्णनीय आहे. आज वयाच्या ३९व्या वर्षीसुद्धा मी निर्विघ्न व निश्चितपणे ज्ञानमार्गात चालत आहे. फलस्वरूप माझा समय, श्वास व संकल्प सफल होत आहे. यांचे रहस्य माझ्या

पुढील दिनचर्येत सामावलेले आहे. रोज सकाळी अमृतवेळेला योगाभ्यास करणे, ७ ते ८ वाजेपर्यंत मुरली श्रवण, दिवसभर कर्मयोग व रुग्णसेवा करणे, संध्याकाळी गीता पाठशाळेत क्लास करणे, नवीन आत्म्यांना ईश्वरी संदेश देणे, परिणामतः मनात व्यर्थ विचारांना वाच मिळत नाही. वाणीचा सदुपयोग हा समाजाला श्रेष्ठ जीवन जगण्याची कला शिकविण्यात होतो. तात्पर्य म्हणजे भारताला पुन्हा स्वर्ग बनविण्याच्या महान कार्यात तन, मन, धन सफल होत आहे. यापेक्षा महान पुण्य कोणते असू शकेल? हेच कार्य संपूर्ण विश्वात लाखो ब्रह्माकुमार-कुमारी मागील ८० वर्षांपासून अविरत करीत आहेत. याचेच गायन भक्तिमार्गात महावीर हनुमान, श्रीगणेश, अष्टभुजाधारी दुर्गा, सरस्वती, श्रीलक्ष्मी इत्यादींच्या रूपाने केले आहे. वाचकांनी देखील आपले जीवन ईश्वरी कार्यात सफल करून आपले जीवन धन्य करावे, हीच मंगलकामना! हाच भाव व्यक्त करणाऱ्या पुढील गाण्याच्या ओळी आपल्या जीवनात अवश्य अनुभव कराव्यात.

धन्य धन्य हो गये,
हम प्रभू को भा गये।
गा रही है जिंदगी,
काम उनके आ गये।। ■■

▶ पान २५ वरून

शुक्रवार : मी संतुष्ट आत्मा आहे.
शनिवार : मी मास्टर सर्वशक्तिवान आहे.
रविवार : मी मास्टर ज्ञानसूर्य आहे.

अशारितीने प्रत्येक आठवड्याला वेगवेगळ्या स्वमानांचा अभ्यास करून आपण स्वतःला शक्तिशाली आणि

प्रसन्न बनवू शकतो.

जीवनरूपी गाडीचे विचार हे चालक आहेत. ज्या दिशेने हे विचार जातील त्या अनुसार आपले जीवन बनेल. ह्या वस्तूस्थितीला समजणे महत्त्वपूर्ण आहे. आज आपल्या जीवनामध्ये अपयश, दुःख, निराशा, समस्या असतील तर त्याचे कारण आपले विचारच आहेत.

म्हणून प्रत्येक विचारांवर नजर ठेवली तर नक्कीच आपणास सर्व प्राप्ती होऊ लागतील. म्हणूनच म्हटले आहे - 'विचार हेच जीवन आहे' सारांशाने विचारांचा उपवास अर्थात नकारात्मक विचारांना मनात थारा न देता, सदैव चांगल्या विचारांचा स्वीकार करणे होय. ■■